

**Підручники, навчальні посібники
та монографії науковців
СумДПУ ім. А. С. Макаренка
з Грифом МОН України**

**Науково-допоміжний
бібліографічний покажчик**

*Особливістю живого розуму
є те, що йому потрібно
лиш небагато побачити й почути
для того, щоб він міг потім
довго розмірковувати і багато що зрозуміти.*

Джордано Бруно

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

**Сумський державний педагогічний університет
ім. А. С. Макаренка**

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

**Підручники, навчальні посібники
та монографії науковців
СумДПУ ім. А. С. Макаренка
з Грифом МОН України
(2010-2011 рр.)**

**Науково-допоміжний
бібліографічний покажчик**

Суми • 2012

ББК 91.9:74.58я7

УДК 016:06.055.2:378.124:378.4(477.52)СумДПУ

П 32

Рекомендовано до друку рішенням редакційно-видавничої ради
Сумського державного педагогічного університету
ім. А. С. Макаренка

Укладачі: **Горова З. М.**, директор бібліотеки;

Сенча І.В., заступник директора бібліотеки;

Косенко В. В., завідувача науково-бібліографічним та
інформаційним відділом

Відповідальний за випуск проректор з наукової роботи, доктор
педагогічних наук, професор **А. А. Сбруєва**

**П 32 Підручники, навчальні посібники та монографії науковців
СумДПУ ім. А.С.Макаренка з Грифом МОН України (2010-2011 рр.) :**
науково-допоміжний бібліографічний покажчик [Текст] / уклад.:
З. М. Горова, І. В. Сенча, В. В. Косенко. – Суми : СумДПУ
ім. А. С. Макаренка, 2012. – 106 с.

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик приурочений до
проведення щорічних Днів Науки.

Мета видання – ознайомити громадськість із науковою діяльністю
педагогічного колективу Сумського державного педагогічного університету
ім. А. С. Макаренка, відобразити вагомий внесок науковців університету в
розвиток педагогічної науки.

В бібліографічному посібнику представлені підручники, навчальні
посібники, монографії, які мають Гриф МОН України.

Друковані матеріали посібника сприятимуть подальшій передачі
інформації серед наукових, науково-педагогічних співробітників та
бібліотечних працівників, студентства, керівників та працівників освіти
різного рівня.

Матеріал бібліографічного покажчика подано в алфавітному порядку.

Допоміжний апарат складається з іменного покажчика авторів та
співавторів.

ББК 91.9:74.58я7

УДК 016:06.055.2:378.124:378.4(477.52)СумДПУ

ПЕРЕДМОВА

Розвиток науково-пошукових досліджень, науки в цілому – це безперервний процес пізнання, самоорганізації та творчості.

Видавнича діяльність бібліотеки – гідна науково-інформаційна підтримка наукового та навчально-виховного процесу вищого освітнього педагогічного закладу.

Пропоноване бібліографічне видання є нагальною потребою часу та може стати реальним кроком на шляху до інтеграції української освіти в європейський освітній простір.

Випуск покажчика приурочено організації та проведенню щорічних обласних Днів науки на Сумщині.

Належна увага приділена висвітленню наукових праць викладацько-професорського складу СумДПУ ім. А. С. Макаренка за 2010 та 2011 роки, яким надано Гриф МОН України.

Анотоване видання популяризує науковий доробок вчених-науковців та науково-педагогічних працівників університету.

Результати фундаментальних та пошукових досліджень в різних галузях природничих і гуманітарних наук відображені в опублікованих монографіях, наукових статтях, підручниках, навчальних і методичних посібниках та нових навчальних програмах.

Серед представлених друкованих документів є публікації, видані не тільки редакційно-видавничим відділом самого університету, але й іншими видавництвами країни.

Публікаційні джерела опрацьовано укладачами *de visu*.

Опис друкованих матеріалів зроблено згідно загальноприйнятих в Українській державі національних стандартів.

Інноваційне рішення – представлення в бібліографічному посібнику фото та інших відомостей про самих авторів наукового доробку.

Ознайомлення та використання цих документів дозволить користувачам оцінити творчі можливості й надбання науковців Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка.

Бібліографічний покажчик призначений для наукових та науково-педагогічних працівників, аспірантів, магістрантів, викладачів та студентів, працівників управлінь відділів освіти, бібліотечних працівників та вчителів закладів освіти різних рівнів.

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ

Наукова діяльність колективу СумДПУ ім. А. С. Макаренка спрямована на науково-методичне забезпечення якісної підготовки фахівців, реформування середньої та вищої освіти України, організацію наукових заходів в світлі європейської інтеграції України в галузі освіти, на якісне виконання фундаментальних і прикладних досліджень з пріоритетних напрямків розвитку науки і техніки, визначених кабінетом міністрів України, на поглиблення наукового співробітництва з установами НАН і АПН України, активізацію міжнародного наукового співробітництва, використання науково-дослідницької роботи в науковій підготовці викладацьких кадрів, широке залучення до наукової діяльності талановитої студентської молоді, на впровадження в практику роботи педагогічних інновацій.

Наукова діяльність кафедр СумДПУ ім. А. С. Макаренка спрямована на реалізацію державних програм: міжгалузевої комплексної програми "Здоров'я нації" (2002-2011 роки), Національну програму "Діти України" та Державну програму "Вчитель".

Наукова діяльність професорсько-викладацького колективу складається з пошукових та фундаментальних досліджень у різних галузях природничих і гуманітарних наук, науково-методичної роботи з підготовки підручників, навчальних та методичних посібників, навчальних планів і програм, а також прикладних робіт, що виконуються на замовлення підприємств та установ.

Результати науково-дослідної роботи щорічно втілюються в монографіях, наукових статтях, методичних посібниках, патентах на винаходи.

Основні напрямки науково-дослідної діяльності:

- наукове обґрунтування і розробка навчально-методичного забезпечення усього комплексу викладання педагогічних дисциплін у педагогічному вищому навчальному закладі;
- розробка методичного забезпечення викладання навчальних дисциплін у педагогічних вищих навчальних закладах в контексті реформування системи вищої освіти України відповідно до вимог переходу до кредитно-модульної системи навчання;
- розробка психолого-педагогічних основ новітніх освітніх технологій;

- розробка наукових основ удосконалення і оновлення навчально-виховного процесу в сучасній школі в зв'язку з її реформуванням та переходом на 12-ти річний термін навчання;
- дослідження історії та культури України, зокрема Сумщини, історичне, педагогічне, філологічне, музичне краєзнавство;
- виконання широкого спектру досліджень тваринного та рослинного світу північно-східної України у зв'язку з потребами раціонального використання природних ресурсів, збереження видів рідкісних та зникаючих тварин і рослин;
- гідробіологічний моніторинг, спрямований на охорону малих річок басейну Дніпра;
- дослідження фізико-хімічних властивостей окисно-сольових багатокомпонентних розплавів та електрохімічних процесів, що мають застосування в кольоровій металургії та металообробці;
- вивчення структури і властивостей плівок металів і сплавів, отриманих в умовах надвисокого вакууму, кінетичних і гальвано–магнітних явищ у тонких плівках сплавів на основі перехідних металів;
- розвиток теорії груп як розділу алгебри і теорії чисел;
- філософський аналіз синергетики та дослідження філософських проблем природознавства;
- вивчення процесів морфофункціонального розвитку і становлення психофізіологічних функцій дітей різного віку;
- дослідження з українського, російського, англійського мовознавства та літературознавства;
- дослідження словесного та музичного фольклору України та Сумської області;
- розвиток теорії мистецької освіти, ґрунтуючись на досягненнях сучасної філософської та культурологічної думки.

В університеті проводяться фундаментальні наукові дослідження за такими основними напрямками, як наукове обґрунтування та розробка навчально-методичного забезпечення комплексу педагогічних дисциплін у вищому навчальному закладі; розробка психолого-педагогічних основ новітніх освітніх технологій, наукових основ удосконалення та оновлення навчально-виховного процесу в сучасній школі у зв'язку з її реформуванням та переходом на 12-річний термін навчання; вивчення процесів морфофункціонального розвитку і становлення психофізіологічних функцій дітей різного віку; філософський аналіз синергетики та дослідження

філософських проблем освіти і науки; дослідження історії та культури України, зокрема Сумщини; історичне, педагогічне, філологічне, музичне краєзнавство; дослідження з українського, російського, англійського, німецького мовознавства та літературознавства; дослідження словесного і музичного фольклору на Сумщині; розвиток теорії і методики мистецької освіти; виконання широкого спектру досліджень тваринного та рослинного світу північно-східної України з урахуванням потреб раціонального використання природних ресурсів, збереження видів рідкісних та зникаючих тварин і рослин; дослідження фізико-хімічних властивостей окисно-сольових багатокомпонентних розплавів та електрохімічних процесів, що мають застосування в кольоровій металургії; розвиток теорії груп як розділу алгебри і теорії чисел; вивчення структури, властивостей кінетичних і магнітних явищ у тонких плівках сплавів на основі перехідних металів.

Головні завдання наукової роботи кафедр університету – здійснення фундаментальних і прикладних досліджень із пріоритетних напрямків науки й техніки, розробка теоретичних основ та науково-методичного забезпечення реформування освіти у світлі європейської інтеграції України, впровадження у практичну роботу університету та дитячих навчальних закладів психолого-педагогічних інновацій, наукова підготовка педагогічних кадрів для вищих навчальних закладів, зміцнення творчого співробітництва із провідними науковими установами України (АПНУ, НАНУ) і ВНЗ, широке залучення до наукової діяльності талановитої студентської молоді. Плідною є робота кафедр та проблемних наукових лабораторій, якими керують доктори наук, професори Ф.М. Лиман, В.О. Цикін, М.О. Лазарєв, В.С. Іваній, Л.М. Горболіс, Б.М. Нешатаєв, А.А. Сбруєва, Г.Ю. Ніколаї, Т.О. Лоза, Ю.О. Лянной, О.В. Михайличенко, В.І. Статівка; кандидати наук, доценти В.В. Бугаєнко, В.Б. Лобода, М.П. Книш, О.Д. Стадник, С.В. П'ятаченко, І.О. Калініченко, Т.Б. Тарасова, О.А. Луценко, І.М. Сергійчук, А.П. Вакал, І.Р. Мерзлікін, С.Б. Кузікова, В.В. Герман, М.М. Дудченко.

Науковці СумДПУ є авторами численних запатентованих винаходів у галузях хімії, теоретичної та експериментальної фізики, фізичної реабілітації. Плідна праця професора В.С. Іванія, доцентів В.В. Бугаєнка, О.М. Звіряки, О.Д. Стадника, Г.Я. Касьяненка, А.М. Ратова, З.М. Проценко, А.М. Склєра збагатила вітчизняну та світову науку новими досягненнями, відкрила додаткові можливості для її розвитку. Результати психолого-педагогічних досліджень, методичних інновацій знайшли широке впровадження у ВНЗ і школах України.

Кафедри університету беруть активну участь у вирішенні соціально-економічних проблем Сумщини. Основними питаннями, які привернули увагу науковців і були обговорені на конференціях і семінарах, є формування здоров'я дітей, підлітків та молоді в умовах навчально-виховного закладу, корекційний супровід дітей з особливими потребами, впровадження гендерного підходу у викладанні дисциплін соціально-гуманітарного циклу в ВНЗ Сумської області, сучасні проблеми геоєкології та раціонального природокористування Лівобережної України, актуальні питання психологічної служби системи освіти, сучасні проблеми фізичного виховання та спорту школярів і студентів, історія та сучасність козацьких традицій на Сумщині та ін.

Усього в університеті щорічно організовується близько 15 міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференцій, присвячених актуальним проблемам освіти й науки сьогодення.

За підсумками науково-дослідної й науково-методичної роботи викладачів і студентів університет кожного року видає близько 20 збірників наукових праць, 10 монографій, понад 700 статей у наукових виданнях, близько 15 підручників, 60 навчальних посібників, понад 70 методичних посібників, рекомендацій та методичних розробок (брошур) для студентів і вчителів.

Важливою ланкою навчально-виховної роботи в університеті є студентська наукова діяльність, яка проводиться у таких формах: науково-дослідна робота в процесі вивчення фахових та гуманітарних дисциплін, участь у роботі наукових гуртків, проблемних груп, наукових семінарів, в олімпіадах і науково-практичних конференціях. Про результативність організації наукової діяльності студентства ВНЗ свідчить велика кількість наукових публікацій студентів, нагород за перемогу у всеукраїнських студентських наукових конкурсах та олімпіадах.

Із 1992 року в університеті функціонує аспірантура, в якій сьогодні ведеться підготовка за 16 спеціальностями: «Фізика твердого тіла», «Фізіологія людини і тварин», «Діалектика і методологія пізнання», «Українська література», «Загальна педагогіка та історія педагогіки», «Теорія та методика навчання музики і музичного виховання», «Теорія навчання», «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення», «Алгебра і теорія чисел», «Філософія науки», «Фізична географія, геофізика та геохімія ландшафтів», «Корекційна педагогіка», «Музичне мистецтво», «Релігієзнавство», «Теорія та методика навчання математики», «Теорія та методика навчання російської мови».

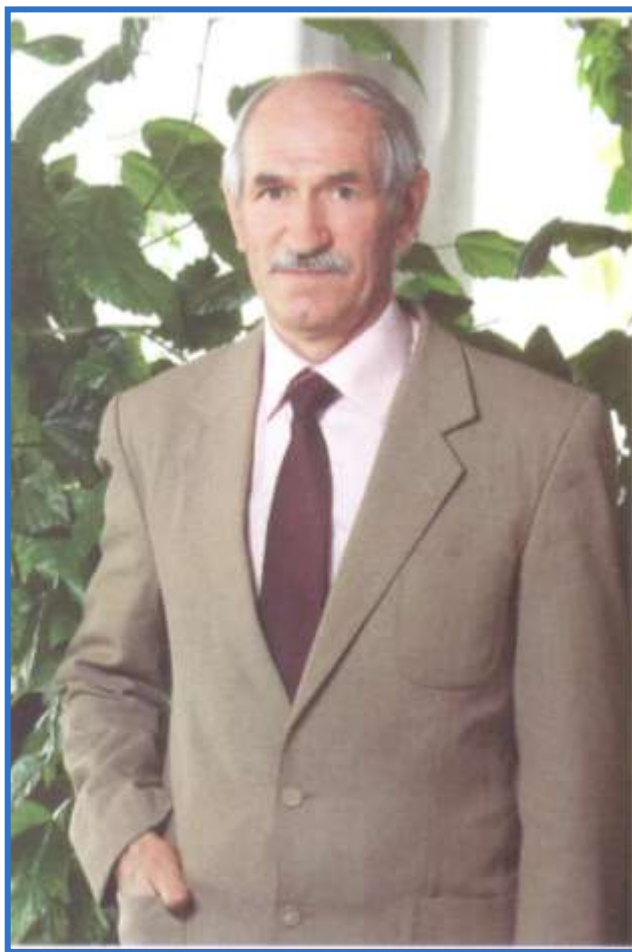
Лише за останні п'ять років аспірантами й викладачами університету було захищено 61 кандидатську та 8 докторських дисертацій. Кандидатські іспити на базі СумДПУ за цей період склали понад 350 осіб. Залучення до науково-творчої діяльності є невід'ємним елементом навчання й виховання нової наукової еліти, генерації потужних освітніх кадрів.

**ПІДРУЧНИКИ, НАВЧАЛЬНІ
ПОСІБНИКИ ТА МОНОГРАФІЇ
НАУКОВЦІВ
СумДПУ ім. А. С. МАКАРЕНКА
З ГРИФОМ МОН УКРАЇНИ**

2010 – 2011

Бурла Олександр Михайлович

У 1963 році закінчив Томський інститут фізичної культури зі спеціальності «Фізична культура».

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика фізичного виховання, спортивного тренування та лікувальної фізичної культури», доцент (рішення ВАК при Раді Міністрів СРСР від 21.05.1980).

У 1974 році захистив кандидатську дисертацію, тема дисертації – «Експериментальне обґрунтування підготовки юних спортсменів на етапі початкової спортивної спеціалізації» (рішення ВАК Міністерства вищої і середньої освіти СРСР від 08.12.1974, ВНДІ фізичної культури).

Автор та співавтор двох навчальних посібників з грифом МОН України.

Бурла, О. М. Плавання. Прискорений курс навчання [Текст] :
навчальний посібник / О. М. Бурла. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка,
2010. – 155 с.

Водна стихія повинна стати для молоді середовищем оздоровлення, фізичного розвитку і високої професійно-прикладної підготовки.

Автором посібника розроблено основи прискореного навчання студентів-першокурсників, які не вміють плавати, а також методики розвитку фізичних якостей, необхідних для успішного оволодіння й удосконалення найбільш ефективних способів плавання: кроль на грудях, на спині, брас і батерфляй.

Призначено навчальне видання студентам університетів, групам оздоровчого спрямування, а також викладачам фізичного виховання.

Калиниченко Ірина Олександрівна

В 1988 році закінчила лікувальний факультет Полтавського медичного стоматологічного інституту. Після проходження інтернатури з 1989 року працювала лікарем-терапевтом у шостій та п'ятій поліклініках м. Суми.

З 1999 року працювала викладачем кафедри БОФК СумДПУ ім. А.С.Макаренка. Під час проходження аспірантури захистила кандидатську дисертацію (2002 рік), тема кандидатської дисертації: «Гігієнічні аспекти соціальної дієздатності випускників загальноосвітніх навчальних закладів різного типу» за спеціальністю 14.01.02. Гігієна.

З 2003 року очолює кафедру спортивної медицини та валеології і продовжує науково-дослідну роботу в галузі шкільної гігієни, результатом чого було написання та захист дисертації на тему „Гігієнічні основи оптимізації фізичного виховання школярів“ на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 14.02.01 – Гігієна та професійна патологія (медичні науки) у Державній установі „Інститут гігієни та медичної екології ім. О. М. Марзєєва АМН України“ (м. Київ).

Калиниченко І. О. є керівником наукових досліджень аспірантів Інституту фізичної культури СумДПУ ім. А. С. Макаренка та організатором Всеукраїнської науково-практичної конференції “Освіта і здоров’я”, що відбувається на базі СумДПУ з 2003 року.

У 2004 році нагороджена нагрудним знаком «Відмінник освіти України».

І. О. Калиниченко має значні досягнення у прикладних наукових дослідженнях (всього опубліковано 133 науково-методичні роботи з проблем збереження і зміцнення здоров’я дітей і молоді). Підготовлено підручник „Валеологія“ (Гриф надано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України (протокол №1/11 – 7237 від 04.08.2011 р.), навчальні посібники „Практична валеологія“ та „Медико-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей у загальноосвітніх навчальних закладах“ (подані на здобуття Грифу МОН).

Автор 63 науково-методичних робіт (методичні рекомендації, навчальні видання, статті, тези до конференцій). Працює за темою: «Фізіолого-гігієнічне та психолого-педагогічне обґрунтування здоров’язберезувальної діяльності у закладах освіти».

Валеологія [Текст] : підручник / Н. І. Коцур, Л. С. Гармаш, І. О. Калиниченко, Л. П. Товкун. – Корсунь-Шевченківський : Видавець В. М. Гавришенко, 2011. – 581 с.

Розроблено підручник відповідно до програми дисципліни для студентів вищих педагогічних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації.

Основною метою книги є підготовка студентів до професійної педагогічної діяльності, орієнтованої на здоров'язберігаючі технології навчання та виховання учнівської молоді.

Навчальне видання буде корисним для широкого кола читачів, які прагнуть зміцнити свій організм, підвищити працездатність і поліпшити якість життя.

Герман Вікторія Василівна

Кандидат філологічних наук, доцент, заступник директора Інституту філології.

Розпочала педагогічну діяльність у 1990 році вчителем української мови і літератури в Сумській середній школі № 8.

З 1993 року працює в Сумському державному педагогічному університеті ім. А.С.Макаренка, де пройшла шлях від асистента до заступника директора Інституту філології.

В 1997-1999 рр. навчалася в аспірантурі, яку успішно закінчила, захистивши кандидатську дисертацію.

У 2003 році здобула вчене звання доцента.

Герман В. В. займається науково-дослідною роботою. Основні наукові інтереси: культура української мови і стилістика, синтаксис української мови, соціолінгвістика.

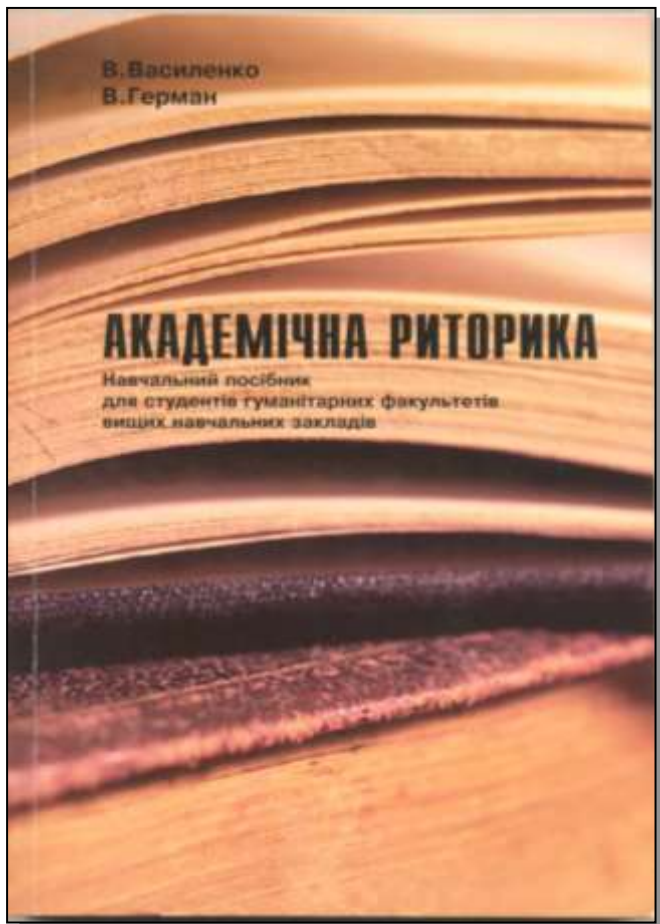
Автор понад 50 наукових статей у фахових виданнях, 10 навчально-методичних посібників для студентів і учнів. Постійний керівник колективних тем кафедри української мови.

В. В. Герман – постійний відповідальний редактор фахового збірника «Філологічні науки» (затверджено постановою Президії ВАК України від 9 червня 1999р., №1-05/7); постійний учасник міжнародних і всеукраїнських конференцій і семінарів; один із провідних викладачів і лекторів університету.

Докладає багато зусиль для організації навчального процесу забезпечення його навчальною і методичною літературою, удосконалення технології навчання української мови.

В. В. Герман нагороджена медаллю «Софія Русова», грамотами Сумської облдержадміністрації та Управління освіти і науки за якісну підготовку студентів-філологів.

Василенко, В. Академічна риторика [Текст] : навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів / В. Василенко, В. Герман ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка ; Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. – Суми : [ФОП Наталуха А. С.], 2011. – 276 с.

Висвітлено основні поняття та категорії академічної риторики.

Лекційним і практичним змістом навчальна книга забезпечує ефективну технологію здобування знань, розвиває креативні здібності і навички самостійної роботи відповідно до пріоритетів Болонської системи навчання.

Для аспірантів і студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів України, учителів, учнів, юристів-практиків – усіх, хто прагне ефективної мисленнєво-мовленнєвої діяльності.

Верблюдов Ігор Борисович

Працює в університеті з 1981 року на посаді викладача кафедри Теорії і методики фізичної культури.

Базова освіта: Київський державний інститут фізичної культури (1969 рік)
Спеціальність: Фізична культура і спорт.

Викладач фізичної культури і спорту

Науковий напрям: Організація і методика оздоровчої фізичної культури.

Науковий ступінь: кандидат наук з фізичного виховання і спорту; вчене звання: доцент.

Тема дисертації: «Оптимізація індивідуальної тренувально-оздоровчої програми для студентів педагогічних вузів»

Нагороди: Грамота Управління освіти і науки облдержадміністрації, грамота Управління освіти і науки України.

Наукових статей за напрямом: 23; у фахових виданнях –11; навчальних посібників з грифом МОН – 1.

Лоза Тетяна Олександрівна

Завідувач кафедрою Теорії і методики фізичної культури.

В 1972 році закінчила спортивний факультет фізичної культури Київського державного інституту фізичної культури за спеціальністю «Фізична культура і спорт», присвоєно кваліфікацію викладача-тренера .

Кандидат педагогічних наук з 1981 року.
Тема дисертації: «Оптимізація процесу навчання гімнастичним вправам з урахуванням особливостей жіночого організму» (захищена на спеціалізованій раді Київського державного інституту фізичної культури).

Вчене звання: професор кафедри теорії і методики фізичної культури з 2008 року.

Звання: майстер спорту зі спортивної гімнастики.

Стаж педагогічної роботи у вищих навчальних закладах – 34 роки, у тому числі в Сумському державному педагогічному університеті – 34 роки.

Фахівець наукових напрямків: «Оптимізація процесу навчання і виховання різних груп населення засобами фізичної культури», а також з питань підготовки фахівців у сфері фізичної культури і спорту.

Т. О. Лоза має 167 наукових та науково-методичних праць, з них – 7 посібників, 15 методичних розробок і рекомендацій, 145 статей та тез, з них – 59 у фахових виданнях. Має 4 посібника з грифом МОН.

Нагороди: Грамота МОН України, нагрудний знак «Відмінник освіти», нагрудний знак А. С. Макаренка.

Чередніченко Сергій Вікторович

Працює в університеті з 2001 року на посаді старшого викладача.

Базова освіта: Факультет фізичної культури СумДПУ ім. А. С. Макаренка. Спеціальність – «Фізичне виховання і методика спортивно-масової роботи, туристична робота» (2000 рік).

Вчитель фізичного виховання і валеології, керівник спортивних секцій, організатор туристичної роботи».

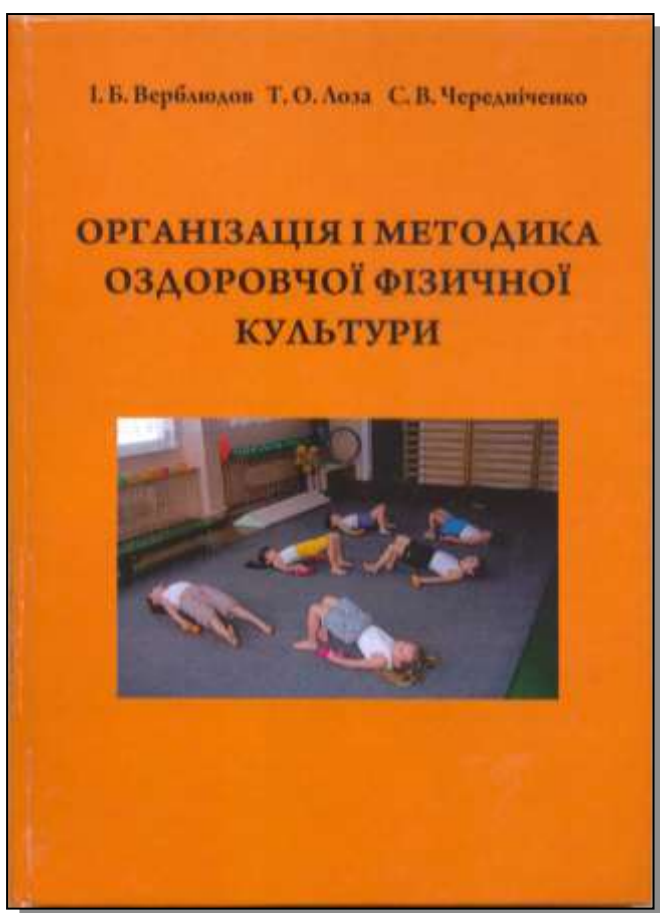
Науковий напрям: Теорія і методика викладання з панкратіону. ОКР: магістр.

Звання: Заслужений тренер України з панкратіону.

Нагороджений Грамотою Управління освіти і науки облдержадміністрації, Грамотою управління у справах сім'ї, молоді та спорту.

Має 13 навчально-методичних праць, з них 6 – у фахових виданнях.

Верблюдов, І. Б. Організація і методика оздоровчої фізичної культури [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту при вивченні дисципліни «Організація і методика оздоровчої фізичної культури» / І. Б. Верблюдов, Т. О. Лоза, С. В. Чередніченко ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, Інститут фізичної культури. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2011. – 244 с.

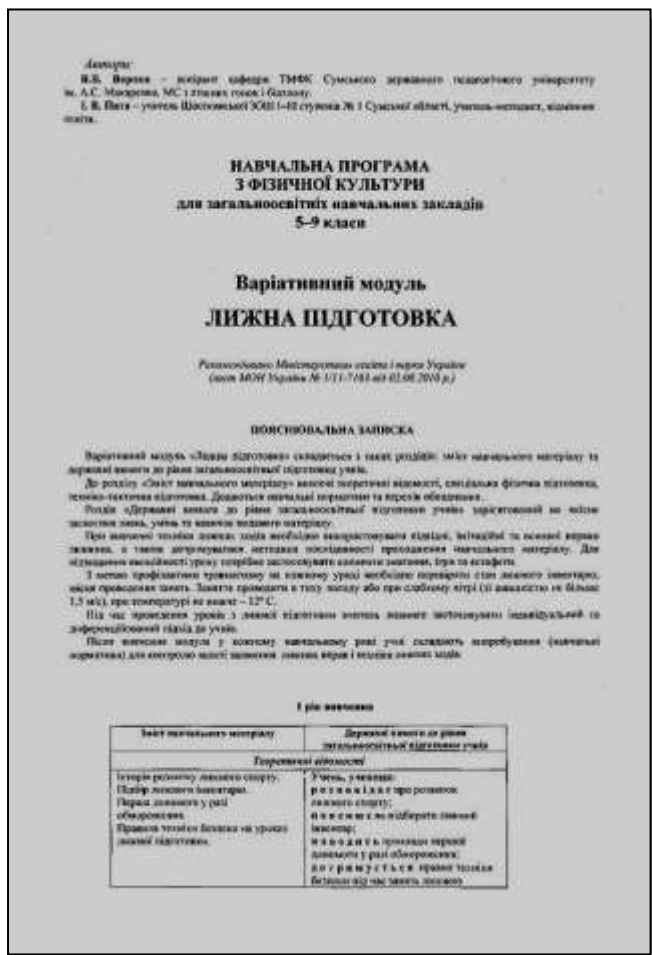
Розкрито зміст теоретичного та практичного матеріалу курсу дисципліни «Організація і методика оздоровчої фізичної культури».

Зміст навчального посібника розраховано на студентів напряму підготовки 01.02 «Фізичне виховання», спеціальності 6.01.01.00 – «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізична культура». Галузь знань – «Фізичне виховання, спорт та здоров'я людини».

Навчальним виданням можуть скористатися й вчителі ЗОШ у оздоровчій роботі та в процесі фізичного виховання взагалі.

Ворона, В. В., (аспірант кафедри ТМФК) **Варіативний модуль «Лижна підготовка»** [Текст] : навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів : 5–9 класи / В. В. Ворона, І. В. Пата. – 7 с. – (Гриф МОН України).

Варіативний модуль «Лижна підготовка» складається з таких розділів:

1. Зміст навчального матеріалу;

2. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів.

До видання авторами внесено теоретичні відомості, спеціальна фізична, техніко-тактична підготовка. Додано навчальні нормативи та перелік обладнання.

Особлива увага приділена застосуванню вчителем індивідуального та диференційованого підходів до навчання учнівської молоді.

Після вивчення модуля кожного навчального року для контролю знань, набутих при засвоєнні лижних вправ і техніки лижних ходів, школярі складають випробування (навчальні нормативи).

Посібник розраховано на якісне засвоєння знань та навичок поданого матеріалу учнями.

Гвоздецька Світлана Володимирівна

Працює в університеті з 2001 року, на кафедрі ТМФК. У 2008 переведена на посаду старшого викладача.

Базова освіта: Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка (2001 рік) за спеціальністю «Фізична культура», присвоєно кваліфікацію магістра педагогічної освіти.

Вчений ступінь: у 2005 році отримала учений ступінь кандидата наук з фізичного виховання і спорту.

У 2006 році переведена на посаду старшого викладача кафедри ТМФК.

З 2008 року працює на посаді доцента кафедри ТМФК.

Науковий напрям: Фізична культура, Фізичне виховання різних груп населення

Загальна кількість публікацій: 20, з них всього статей 19; у фахових виданнях -10; навчально-методичних посібників – 1.

Чередніченко Сергій Вікторович

Працює в університеті з 2001 року на посаді старшого викладача.

Базова освіта: Факультет фізичної культури СумДПУ ім. А. С. Макаренка. Спеціальність: «Фізичне виховання і методика спортивно-масової роботи, туристична робота» (2000 рік).

Вчитель фізичного виховання і валеології, керівник спортивних секцій, організатор туристичної роботи».

Науковий напрям: Теорія і методика викладання з панкратіону.

ОКР: магістр.

Звання: Заслужений тренер України з панкратіону.

Нагороджений Грамотою Управління освіти і науки облдержадміністрації, Грамотою управління у справах сім'ї, молоді та спорту.

Має 13 навчально-методичних праць; з них 6 у фахових виданнях.

Гвоздецька, С. В. Історія оздоровчої фізичної культури [Текст] : навчальний посібник для спеціальності 6.010203 «Здоров'я людини (фізична реабілітація)» / С. В. Гвоздецька, С. В. Чередніченко ; МОН України, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, Інститут фізичної культури. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 212 с.

Розглянуто питання виникнення, формування, розвитку і функціонування основних напрямів оздоровчої фізичної культури в розрізі вітчизняної і загальної історії.

На основі досвіду минулих років та аналізу сучасного стану оздоровчої фізичної культури визначено її можливі перспективні напрями в Україні.

Посібник рекомендовано для студентів, викладачів, педагогічних ВНЗ і вчителів фізичної культури середніх загальноосвітніх шкіл.

Леонтьєва Галина Григорівна

Кандидат географічних наук, доцент, у 1976 році закінчила Архангельський державний педінститут, базова освіта – Вчитель географії та біології.

У 1982 році захистила кандидатську дисертацію „Територіальна організація сфери обслуговування населення в лісопромислових районах Архангельської області” за спеціальністю 11.00.02 – економічна та соціальна географія.

Фахівець у галузі соціально-економічної географії.

Корнус Анатолій Олександрович

Кандидат географічних наук, доцент, у 1993 році закінчив Сумський державний педінститут, базова освіта – Вчитель географії та біології.

У 1998 році захистив кандидатську дисертацію „Радіоформуюча структура дендрогенних радіогеосистем для цілей дистанційного зондування” за спеціальністю 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів.

Фахівець у галузі фізичної географії та картографії.

Корнус Олеся Григорівна

Кандидат географічних наук, у 2001 році закінчила Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, базова освіта – Вчитель географії та біології, організатор краєзнавчо-туристичної роботи.

У 2009 році захистила кандидатську дисертацію «Територіальна організація системи обслуговування населення Сумської області та шляхи її вдосконалення» за спеціальністю 11.00.02 – економічна та соціальна географія.

Фахівець у галузі економічної та соціальної географії.

Географія Сумської області: природа, населення, господарство :
навчальне видання / А. О. Корнус [та ін.]. – Суми : ФОП Наталуха А. С.,
2010. – 184 с. : іл.

Розглянуто основні питання географії Сумської області: природні умови та ресурси, населення, промисловість, сільське господарство, транспорт, охорона довкілля.

Книга розрахована на студентів-географів (при вивченні курсів «Географія Сумської області», «Краєзнавство»), учнів старших класів ліцеїв, гімназій, учителів географії, викладачів, а також усіх зацікавлених осіб.

Горболіс Лариса Михайлівна

Завідувач кафедри української літератури Сумського державного педагогічного університету, доктор філологічних наук, професор.

У 1992 році закінчила Сумський державний педагогічний інститут ім. А. С. Макаренка, в 2005 році захистила докторську дисертацію на тему „Художня парадигма народнорелігійної моралі у прозі українських письменників кінця XIX – початку XX ст.”

Науково-педагогічний стаж – 16 років.

Сфера наукових досліджень – проблема національної самобутності українського письменства; проблеми народознавства, філософії, культурології, порівняльного літературознавства. Співпрацює з Міжнародним експериментальним центром для розвитку молодіжної науки; член експертної комісії МОН України (секція „Літературознавство. Фольклор. Мистецтвознавство”); член редколегії фахового збірника „Філологічні трактати” (СумДУ), збірника наукових праць молодих учених (м. Кривий Ріг); лауреат обласного конкурсу „Золоте серце” (2006). Номінант Енциклопедії Сучасної України.

Горболіс Л.М. – автор понад 110 праць літературознавчого, народознавчого спрямування та з методики викладання української літератури в школі.

Горболіс, Л. М. Екологічна культура героїв у художньому потрактуванні українських письменників [Текст] : навчальний посібник для студентів-філологів / Л. М. Горболіс; МОН України, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 131 с.

На матеріалі творів українських письменників IX–XX ст. (М. Коцюбинського, Л. Українки, М. Чернявського, М. Драй-Хмари, Б.-І. Антонича, Л. Костенко, Л. Голоти та ін.) запропоновано шляхи потрактування малодослідженої в літературознавстві проблеми екологічної культури героїв-українців.

Обрані для аналізу різножанрові твори митців, будучи складовими літературного процесу, фіксують тривалість художньої практики оприявлення духовних зв'язків нашого народу з різнопростором, прадавніми знаннями, народнорелігійною мораллю, правилами шляхетного ставлення до об'єктів і явищ природи.

Рекомендовано літературознавцям, викладачам, аспірантам, студентам та вчителям шкіл.

Гулей Ольга Володимирівна

Заслужена майстриня України, доцент.

Учасниця Всеукраїнських та Міжнародних виставок з декоративно-прикладного мистецтва. Організовано кілька персональних виставок з різьблення.

Викладає декоративно-прикладне мистецтво.

Автор навчального посібника «Мистецтво регіонів» та багатьох наукових статей.

Під керівництвом викладача студенти постійно приймають участь в обласних та всеукраїнських творчих конкурсах, фестивалях з декоративно-прикладного мистецтва та олімпіадах. Протягом кількох років неодноразово становились переможцями та лауреатами.

Гулей, О. В. Декоративно-прикладне мистецтво [Текст] : навчальний посібник / О. В. Гулей ; Міністерство освіти та науки України, Сумський педагогічний університет ім. А. С. Макаренка. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 152 с.

Аналізуються основні види декоративно-прикладного мистецтва (художня вишивка, художнє ткацтво, вибійка, традиційне вбрання, витинанка, декоративний розпис, писанкарство, художня кераміка, художнє скло та бісероплетіння, плетіння з природних матеріалів, художня обробка дерева та каменю), що сприяє реалізації творчого потенціалу студентської молоді засобами народного мистецтва.

Для студентів мистецьких факультетів вищих педагогічних навчальних закладів, учителів образотворчого мистецтва ЗОШ, керівників гуртків і студій.

Данько Наталія Павлівна

Викладач кафедри дошкільної та початкової освіти.

Освіта: закінчила Сумський державний педагогічний інститут ім. А. С. Макаренка за спеціальністю «Вчитель музики, методист з виховної роботи» у 1994 році.

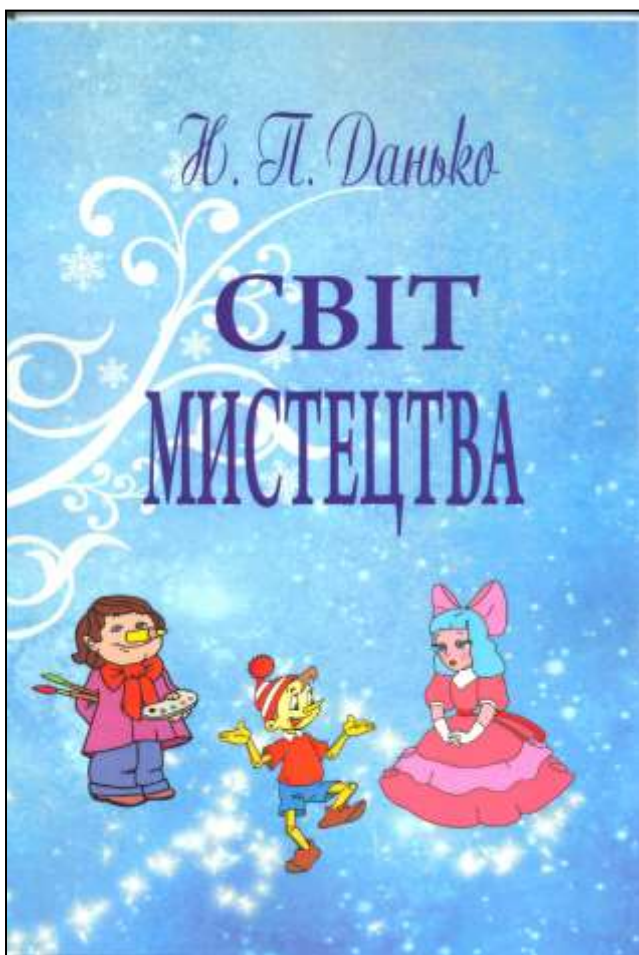
Навчалася в аспірантурі Сум ДПУ ім. А. С. Макаренка протягом 1997-2000 років. Спеціальність: Навчально-методична та наукова робота.

Н. П. Данько є автором 10 наукових праць та 5 навчально-методичних посібників.

Коло наукових інтересів – „Мистецька освіта молодших школярів”.

Викладає дисципліни: образотворче мистецтво, основи педагогічної творчості, музичне виховання з основами хореографії.

Данько, Н. П. Світ мистецтва [Текст]: навчальний посібник з інтегрованого художньо-естетичного курсу «Світ мистецтва» для учнів 1 класу. Ч. I / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка ; Н. П. Данько ; науковий консультант М. О. Лазарєв ; ред.: О. В. Михайличенко, О. П. Мітрясова, Н. В. Гавриш. – Видання 2-е, доповн. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2011. – 88 с.

Запропонована навчальна книга допоможе учням перших класів вирушити у веселу подорож країнами Світу Мистецтва та опанувати духовними, культурними надбаннями багатьох поколінь.

Велика увага приділяється художньо-естетичному й творчому розвитку учнів 1 класу.

У посібнику поєднані різні види мистецтв, пропонуються різні види творчої діяльності.

Деякі завдання розраховані на спільну діяльність дітей і батьків.

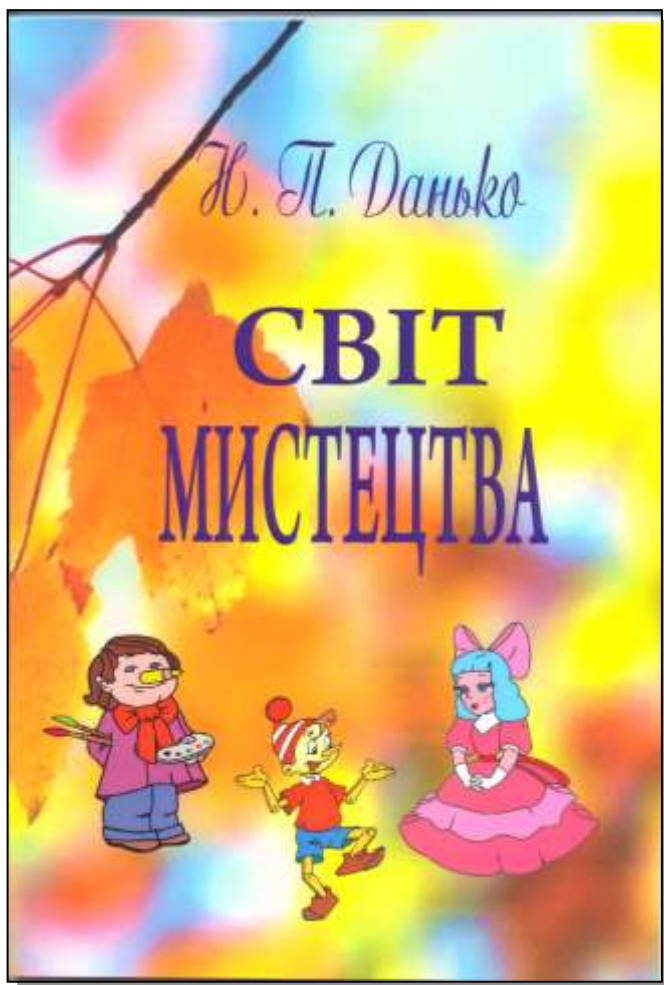
Новий мистецтвознавчий матеріал, який викладає на уроці вчитель, необхідно закріпити у колі сім'ї.

Зміст видання: Знайомство з мешканцями Світу Мистецтва; Карта Світу мистецтва; Підготовка до подорожі; Країна Театрального

мистецтва; Осінь у різних видах мистецтва; Країна Образотворчого мистецтва; Подорож до Стародавньої Греції; Країна Декоративного мистецтва; Країна Музичного Мистецтва; Країна Літературного Мистецтва; Країна Декоративно-прикладного мистецтва (подорож друга); Питання для самоперевірки; Звернення до батьків.

Данько, Н. П. Світ мистецтва [Текст]: навчальний посібник з інтегрованого художньо-естетичного курсу «Світ мистецтва» для учнів 1 класу. Ч. 2 / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка; Н. П. Данько; науковий консультант М. О. Лазарєв; рец.: О. В. Михайличенко, О. П. Мітрясова, Н. В. Гавриш. – Видання 2-е, доповн. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2011. – 82 с.

Кожен день дитинства необхідно використати з мудрістю, любов'ю, в грі, спостереженнях, міркуваннях, творчих заняттях.

Виявлення інтересів дитини; Підготовка до подорожі; Зима у різних видах мистецтва; Зима в Країні Літературного мистецтва; Зима в Країні Образотворчого мистецтва; Зима в Країні Декоративно-прикладного Мистецтва; Новорічне свято у світі мистецтва; Різдвяний вечір у Бабусі Майстрині; Щедрий вечір; Країна Декоративно-прикладного мистецтва – це зміст другої частини навчального видання «Світ мистецтва».

У посібнику вміщено питання для самоперевірки. Є звернення до батьків дитини-першокласника.

Єрмакова Наталія Олександрівна

Завідувач кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук, доцент.

Коло наукових інтересів: психологія довіри, самоцінність, самоставлення, самоприйняття особистості; психологія великої групи, нормативна поведінка особистості в групі; соціальні установки особистості.

Автор багатьох наукових публікацій та навчального посібника з грифом МОН України.

Ануфрієва, Н. М. Соціальна психологія [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Н. М. Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. – К. : Каравела, 2011. – 296 с.

У посібнику, одним із авторів якого є викладач Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка **Єрмакова Н. О.**, викладено основи нормативного курсу соціальної психології. Розкрито специфіку дослідження особистості в соціальній психології, проблем міжособистісних стосунків та спілкування у великих і малих групах.

Розглядаються питання, пов'язані з перспективними напрямками досліджень у прикладній соціальній психології.

Подано діагностичний інструментарій і контрольні запитання, які сприятимуть

активному та свідомому засвоєнню навчальної інформації.

У навчальній книзі присутній словник основних термінів і понять, список використаної та рекомендованої літератури.

Адресовано видання студентам та викладачам ВНЗ України.

Ключко Лариса Іванівна

Кандидат філологічних наук, доцент.

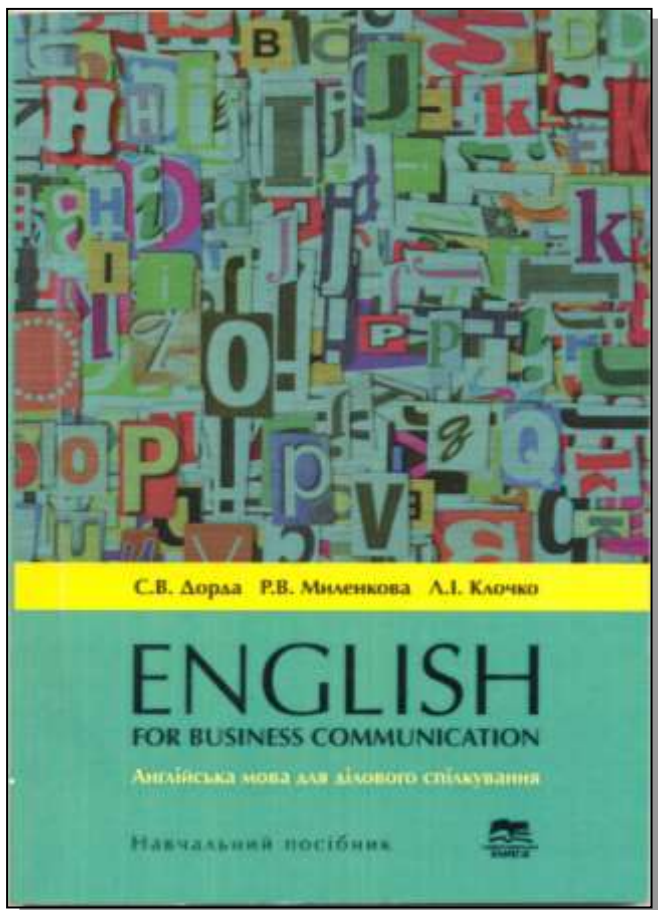
У 1983 році закінчила Сумський державний педагогічний інститут ім. А. С. Макаренка за спеціальністю «Вчитель англійської та німецької мови».

З 2011 року – завідувач кафедри практики англійської мови.

Працює над темою «Лексико-стилістичні відмінності висловлювання похвали та компліменту в англійській мові».

Автор цілої низки наукових статей з англійської філології, 10 навчальних посібників, співавтор навчального посібника з грифом МОН України.

Дорда, С. В. English for Business Communication = Англійська мова для ділового спілкування [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / С. В. Дорда, Р. В. Миленкова, Л. І. Клочко. – Суми : Університетська книга, 2011. – 152 с. – (Англійською мовою).

Видання спрямоване на формування в студентів навичок спілкування англійською мовою, умінь вирішення професійних ситуацій в англomовному оточенні, готовності до інтеркультурної взаємодії.

Видання покликане допомогти студентам оволодіти необхідною мовною базою, забезпечити конкурентноспроможність фахівців у англomовному середовищі.

Один із авторів навчальної книги – викладач СумДПУ ім. А. С. Макаренка **Клочко Лариса Іванівна**.

Адресовано студентам, які вивчають ділову англійську мову в ВНЗ, а також для тих, хто опановує мову самостійно.

Іваненко Лідія Михайлівна

Працює в університеті з 1976 року, на кафедрі біологічних основ фізичної культури (БОФК) – з 1992 року.

Займає посаду старшого викладача.

Базова освіта: Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С.Макаренка, факультет природничий, вчитель біології та хімії.

Наукові інтереси: психофізіологія, гігієна дітей і підлітків.

Кравченко Анатолій Іванович

Завідувач кафедри логопедії та біологічних основ фізичної культури (БОФК).

Працює в університеті з 1983 року, на кафедрі працює з часу створення кафедри.

З 2007 року завідує кафедрою.

Вчений ступінь – кандидат педагогічних наук, вчене звання – доцент.

Базова освіта:

1. Сумське медичне училище. Фельдшер – 1979 рік.
2. СДПУ ім. А.С.Макаренка, факультет фізичної культури, вчитель фізичної культури, ОКР – спеціаліст – 1988 рік.

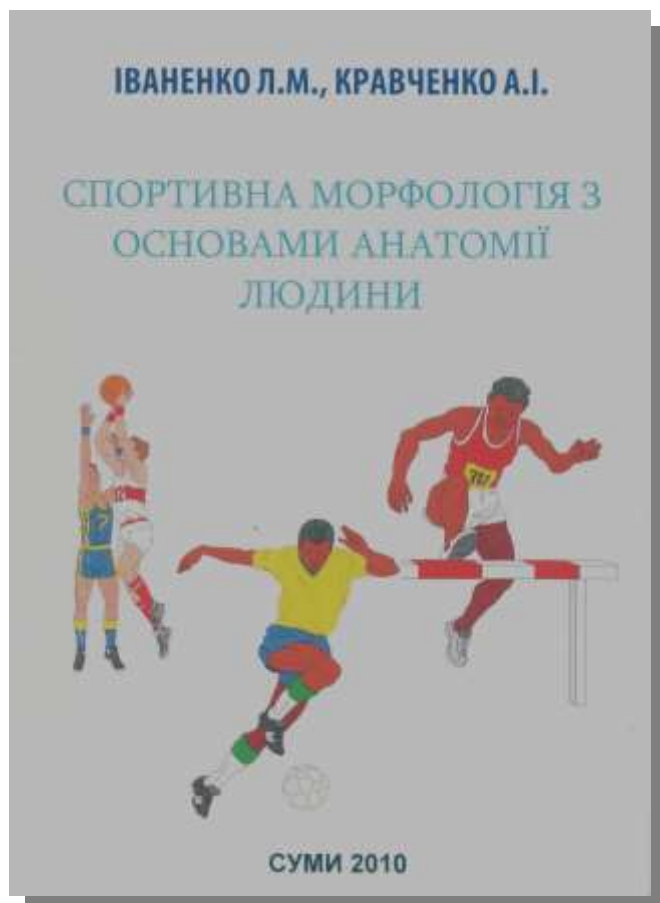
Науковий напрям: Корекційна педагогіка, логопедія.

Тема кандидатської дисертації: «Корекція заїкання дітей молодшого та середнього шкільного віку засобами комплексної фізичної реабілітації».

Загальна кількість публікацій: 106, з них – 48 фахових робіт.

Нагороджений грамотою МОН України (2004 рік), та нагрудним знаком «Відмінник освіти» (2008 рік).

Іваненко, Л. М. Спортивна морфологія з основами анатомії людини [Текст] : навчальний посібник для студентів галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» / Л. М. Іваненко, А. І. Кравченко; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка. – Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2010. – 178 с.

Розглядається будова людського тіла та адаптаційні зміни, які відбуваються під дією фізичних навантажень, з точки зору функціонального значення в спортивній діяльності.

Висвітлено питання морфо-функціональної перебудови організму спортсмена, тілобудови спортсменів, спортивної орієнтації та відбору.

Рекомендовано для студентів, викладачів ВНЗ й вчителів фізичної культури шкіл різного типу, тренерів.

Карпенко Наталія Володимирівна

Народилася в селі Шилівка Зінківського району Полтавської області.

У 1985 році закінчила з відзнакою Слов'янський державний педагогічний інститут за спеціальністю «Психологія та педагогіка (дошкільна)» – присвоєно кваліфікацію викладача психології та педагогіки, методиста по дошкільному вихованню.

У 1998 році Н. В. Карпенко присуджено науковий ступінь кандидата психологічних наук зі спеціальності «Педагогічна та вікова психологія».

З 2002 року – доцент кафедри психології.

У 2005-2008 рр. – докторант кафедри психології Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова.

У квітні 2009 року Н. В. Карпенко обрано дійсним членом Української Академії Академічних наук, академіком.

Коло наукових інтересів: соціально-психологічні основи страху особистості зрілого віку.

Автор понад 60 науково-теоретичних та навчально-методичних праць, серед яких "Вікова психологія", "Діагностика психічного розвитку дітей раннього віку", "Діагностика психічного розвитку в роботі педагога (вихователя, вчителя)" (2006), "Дитячі страхи: психологія їх подолання" (2007).

Нагороджена знаком «Відмінник освіти України» (2001 рік).

Карпенко, Н. В. Діагностика психічного розвитку дитини в роботі педагога (вчителя, вихователя) [Текст] : навчальний посібник / Н. В. Карпенко. – 2-е вид. – К. : Каравела, 2010. – 248 с.

Навчальний посібник містить методики, що допоможуть обстежити психічний розвиток дитини будь-якого періоду, починаючи з одного року до десяти років (раннього віку, дошкільного, молодшого шкільного віку).

Методики розміщені в такому порядку, в якому їх слід використовувати при організації обстеження дитини.

Ефективність застосування перевірена в роботі з психологами-практиками, методистами, вихователями та зі студентами під час педагогічних практик.

Навчальне видання призначено для студентів вищих навчальних закладів, але стане при нагоді й вчителям шкіл різного типу та вихователям.

Кібальнік Оксана Яківна

У 2001 році з відзнакою закінчила Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка зі спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізична культура».

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, спеціальність – «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення».

Обіймає посаду доцента.

У 2009 році захистила кандидатську дисертацію. Тема дисертації – «Застосування фітнес-технології для підвищення рухової активності та фізичної підготовленості підлітків» (рішення президії ВАК України від 28.04.2009, Львівський державний університет фізичної культури Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту).

Співавтор навчального посібника з Грифом МОН України.

Томенко Олександр Анатолійович

Працює з 1999 року на посаді викладача. Науковий ступінь – кандидат наук з фізичного виховання і спорту; вчене звання – доцент.

У 1998 році з відзнакою закінчив Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка зі спеціальності «Фізичне виховання». Стипендіат Кабінету Міністрів України як молодий вчений (2000-2002 рр.).

Науковий напрям: Фізкультурна освіта.

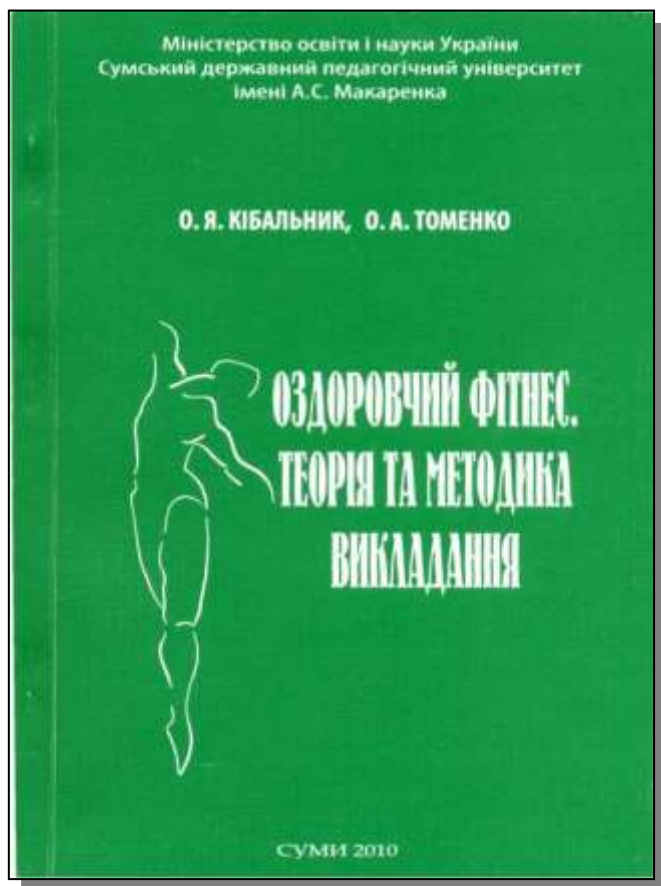
Тема кандидатської дисертації: «Теоретико-методичні засади національної системи олімпійської освіти».

Автор понад 70 наукових робіт (статей, методичних розробок, рекомендацій). Докторант НУФВіС України.

Заслужений тренер України з панкратіону. Був ініціатором створення обласної Федерації панкратіону, очоливши Раду Федерації.

Нагороджений Грамотою МОН України у 2002 році, Нагрудним знаком «Відмінник освіти» у 2004 році.

Кібальник, О. Я. Оздоровчий фітнес. Теорія та методика викладання [Текст] : навчальний посібник для студентів спеціальності 7.010103 «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізична культура» / О. Я. Кібальник, О. А. Томенко ; МОН України, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 178 с.

Викладено теоретичний та практичний матеріал, спрямований на навчально-методичне забезпечення дисципліни «Оздоровчий фітнес».

Посібник містить систему змістовних модулів для лекційних, практичних, індивідуальних та самостійних занять, комплекс тестів репродуктивного і продуктивного характеру, призначених для поточного та підсумкового контролю знань студентів за кредитно-модульною системою оцінювання.

Козлова Олена Григорівна

Кандидат педагогічних наук, професор.

У 1976 році закінчила Сумський державний педагогічний інститут ім. А. С. Макаренка за спеціальністю «Математика» й отримала кваліфікацію вчитель математики середньої школи. Трудову діяльність розпочала у сільській малокомплектній школі с. Бітиця Сумського району. Працювала методистом, завідуючою Сумським районним методичним кабінетом.

З 1993 по 2002 роки – проректор з наукової роботи Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

У 1999 році в Інституті педагогіки АПН України О. Г. Козлова успішно захищає дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук на тему «Підготовка вчителя до інноваційної діяльності в системі післядипломної освіти». У 2001 році Козловій Олені Григорівні присвоєно вчене звання доцента.

Пройшла стажування у Сполучених Штатах Америки за програмою «Реформування шкільної освіти на досвіді однієї країни» (2002 рік).

З 2002 року Козлова Олена Григорівна працює завідувачем кафедри педагогіки вищої школи та педагогічного менеджменту факультету

післядипломної та додаткової освіти Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка.

У 2004 році закінчила Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Психолог» та здобула кваліфікацію практичного психолога.

У 2010 році О. Г. Козлову призначено вченим секретарем спеціалізованої вченої ради за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки.

Козлова О. Г. є автором 130 наукових та методичних праць, з них: монографії – 3, навчально-методичні посібники – 12, у тому числі з Грифом МОН України – 5, статті у фахових виданнях – 28, статті у зарубіжних виданнях – 9.

Сфера наукових інтересів: менеджмент в освіті, методологічні засади управління навчальним закладом, інноваційний менеджмент навчального закладу, інноваційна культура викладача та студента.

Відзнаки і нагороди: Почесна грамота Міністерства освіти України, Знак "Відмінник освіти УРСР" за багаторічну сумлінну працю, особистий внесок у підготовку висококваліфікованих педагогічних кадрів, плідну науково-педагогічну діяльність, Знак Петра Могили.

Педагогічний стаж: понад 35 років.

Козлова, О. Г. Інноваційні педагогічні технології [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. Г. Козлова. – Суми : Університетська книга, 2011. – 191 с.

У навчальному посібнику розкриваються передумови формування, сутність та структура інноваційної педагогічної діяльності.

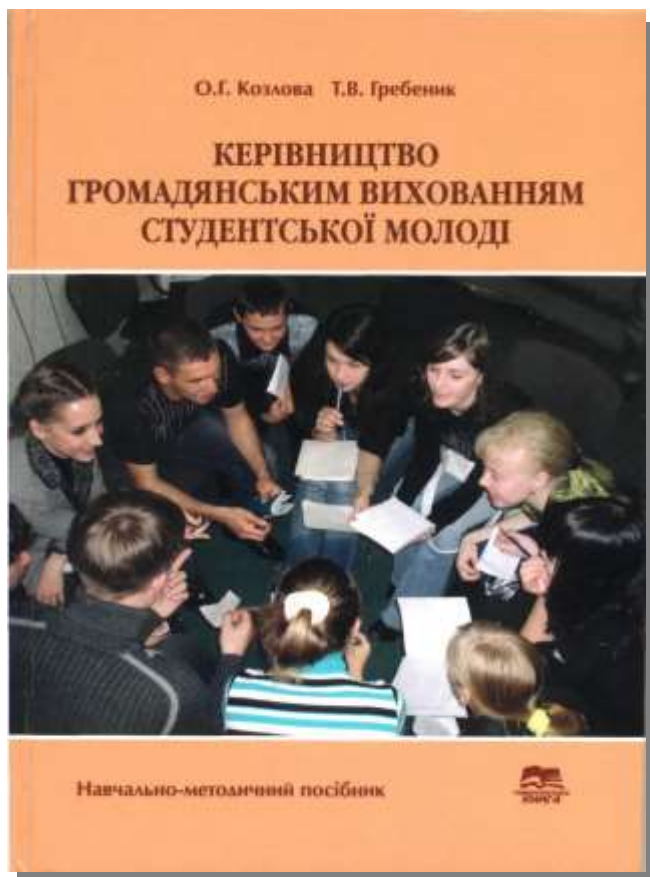
Описано технології впровадження педагогічних інновацій.

Навчальна книга містить комплекс контрольних запитань, вправ та творчих завдань для самоконтролю.

Для студентів, викладачів, керівників вищих навчальних закладів, науково-педагогічних працівників, дослідників та всіх, хто цікавиться проблемами інноваційної діяльності закладів освіти.

Керівництво громадянським вихованням студентської молоді
[Текст] : навчально-методичний посібник / О. Г. Козлова, Т. В. Гребеник. –
Суми : Університетська книга, 2010. – 190 с.

У навчально-методичному посібнику розкриваються методологічні підходи, зміст, принципи, функції керівництва процесом громадянського виховання студентів вищого навчального закладу.

Значна увага приділяється організаційно-педагогічному забезпеченню, зокрема, діагностиці рівня управління та громадянської вихованості студентів.

Для магістрантів спеціальності «Педагогіка вищої школи», слухачів курсів підвищення кваліфікації менеджерів освіти. Посібник буде корисним для керівників вищих навчальних закладів, науково-педагогічних працівників, дослідників і тих, хто працює над проблемами громадянського виховання молоді.

Козлова Олена Григорівна

Кандидат педагогічних наук, професор.

У 1976 році закінчила Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С.Макаренка за спеціальністю «математика» й отримала кваліфікацію вчитель математики середньої школи. Трудову діяльність розпочала у сільській малокомплектній школі с. Бітиця Сумського району. Працювала методистом, завідуючою Сумським районним методичним кабінетом.

З 1993 по 2002 роки – проректор з наукової роботи Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

У 1999 році в Інституті педагогіки АПН України Козлова О.Г. успішно захищає дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук на тему «Підготовка вчителя до інноваційної діяльності в системі післядипломної освіти». У 2001 році Козловій Олені Григорівні присвоєно вчене звання доцента.

Пройшла стажування у Сполучених Штатах Америки за програмою «Реформування шкільної освіти на досвіді однієї країни» (2002 р.).

З 2002 року Козлова Олена Григорівна працює завідувачем кафедри педагогіки вищої школи та педагогічного менеджменту факультету післядипломної та додаткової освіти Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка.

У 2004 р. закінчила Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка і отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Психолог» та здобула кваліфікацію практичного психолога.

У 2010 році О.Г. Козлову призначено вченим секретарем спеціалізованої вченої ради за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки.

Козлова О.Г. є автором 130 наукових та методичних праць, з них: монографії – 3, навчально-методичні посібники – 12, у тому числі з Грифом МОН України – 5, статті у фахових виданнях – 28, статті у зарубіжних виданнях – 9.

Сфера наукових інтересів: менеджмент в освіті, методологічні засади управління навчальним закладом, інноваційний менеджмент навчального закладу, інноваційна культура викладача та студента.

Відзнаки і нагороди: Почесна грамота Міністерства освіти України, Знак "Відмінник освіти УРСР" за багаторічну сумлінну працю, особистий внесок у підготовку висококваліфікованих педагогічних кадрів, плідну науково-педагогічну діяльність, Знак Петра Могили.

Педагогічний стаж: понад 35 років.

Кочубей Володимир Іванович

Старший викладач кафедри педагогіки вищої школи та педагогічного менеджменту.

У 1977 році закінчив Харківський державний інститут ім. М. Горького (Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна), філолог.

У 1977–1979 рр. працював старшим лаборантом кафедри історії російської літератури та одночасно викладачем.

З 1979 року працював науковим співробітником Сумського художнього музею, поєднуючи з викладацькою роботою в Сумському державному педагогічному інституті ім. А. С. Макаренка.

З 1980 року і по сьогодні працює в Сумському державному педагогічному університеті ім. А. С. Макаренка.

Сфера наукових інтересів: «Вища освіта України і Болонський процес», «Інтелектуальна власність», «Психологія педагогічного менеджменту», «Педагогіка вищої школи», «Педагогічні проблеми вищої школи».

Педагогічний стаж: понад 20 років.

Козлова, О. Г. Вища освіта України і Болонський процес [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. Г. Козлова, В. І. Кочубей. – Суми : Університетська книга, 2010. – 178 с.

У посібнику розглядаються сутність і принципи Болонського процесу, архітектоніка вищої освіти провідних європейських країн та особливості академічної мобільності студентів і викладачів, а також основні напрямки змін у вищій освіті України в умовах запровадження КМСОНП та використання інформаційного пакета ECTS.

Для студентів та викладачів ВНЗ.

Косяк Валерій Андрійович

Завідувач кафедри спортивно-гуманітарних дисциплін, економіки та туризму.

Народився 20 травня 1940 році в Україні.

У 1970 році закінчив Харківський державний педагогічний інститут ім. Г. Сковороди зі спеціальності «Фізичне виховання».

Доктор філософських наук, спеціальність – «Філософська антропологія, філософія культури». Тема дисертації – «Людина та її тілесність у різних формах культури: досвід філософської інтеграції» (рішення президії ВАК України від 14.06.2007, інститут

філософії ім. Г. Сковороди НАН України).

Професор кафедри філософської антропології і культурології.

Основні курси, які викладає: етика, естетика; філософська антропологія, філософія спорту, філософія туризму, соціологія фізичної культури і спорту.

Автор понад 70 наукових праць. Основні публікації: монографії "Телесность в контексте красоты и спорта" (1996), "Эпистемология человеческой телесности" (2002); навчальні посібники "Універсум ритму" (2008), "Людина та її тілесність у різних формах культури" (2010).

Галузь наукових інтересів – філософія людини, філософія культури, естетика.

Нагороджений відзнаками "Відмінник освіти України" (1999 рік), "За досягнення в науці" (2007 рік).

Косяк, В. А. Людина та її тілесність у різних формах культури
[Текст]: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів
/ В. А. Косяк. – Суми : Університетська книга, 2010. – 318 с.

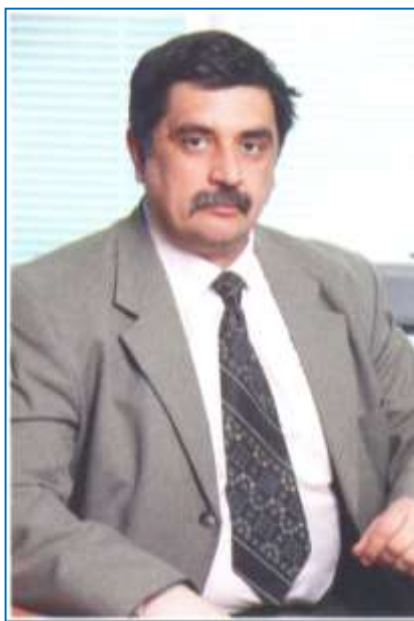
Людська тілесність розглядається як багатовимірний соціокультурний феномен у пізнавальному просторі філософської антропології й філософії культури.

Простежуються взаємовідносини тілесного та духовного джерел у їх взаємних, історично сконструйованих людською свідомістю зближеннях і віддаленнях, пов'язаних із самопізнанням людини в міфології, магії та містиці, релігії, софійності, естетиці, соціології, культурології та спорті.

«Людина тілесна» аналізується також у парадигмі психотілесної (духотілесної) єдності, що є пріоритетною в синтезі знань про людину.

Навчальний посібник адресовано студентам і викладачам ВНЗ, а також всім, хто цікавиться проблемою людини.

Котелевський Володимир Іванович

Кандидат медичних наук, доцент, старший викладач кафедри фізичної реабілітації, за фахом лікар-хірург, психотерапевт, рефлексотерапевт.

У 1986 році закінчив Одеський медичний інститут ім. Н. І. Пирогова зі спеціальності «Лікувальна справа».

У 2003 році закінчив Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка зі спеціальності «Фізичне виховання».

У 2008 році захистив докторську дисертацію. Тема дисертації – «Патогенетичне обґрунтування комплексного застосування психокорекції, лікувального масажу та мануальної терапії у хворих на вертебральний остеохондроз» (Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України).

Автор цілої низки наукових робіт, серед яких навчальний посібник з грифом МОН України.

Лянной Юрій Олегович

Директор Інституту фізичної культури Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка, завідувач кафедри здоров'я людини та фізичної реабілітації, кандидат педагогічних наук, професор.

У 1992 році закінчив Сумський державний педагогічний інститут ім. А. С. Макаренка зі спеціальності «Фізичне виховання».

Тема дисертації – «Фізична реабілітація інвалідів-старшокласників з наслідками спинномозкової травми грудного відділу хребта у пізньому періоді» (рішення президії ВАК України від 11.11.1998, Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського).

Фахівець наукових напрямів – корекційна педагогіка, фізична реабілітація.

Є автором 125 наукових та навчально-методичних праць, з них два начальні посібники з грифом МОН України – «Основи фізичної реабілітації», «Реабілітація і спорт інвалідів». Підготував чотирьох кандидатів педагогічних наук.

Президент Сумської обласної федерації гімнастики.

Нагороджений знаком «Відмінник освіти України» (2003 рік).

Міхеєнко Олександр Іванович

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної реабілітації.

Закінчив Сумський державний педагогічний інститут ім. А. С. Макаренка (1990) зі спеціальності «Фізичне виховання».

У 2004 році захистив кандидатську дисертацію. Тема дисертації – «Валеологічна підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищому навчальному педагогічному закладі» (Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського).

Автор навчального посібника з грифом МОН України.

Котелевський, В. І. Діагностика рівня здоров'я, психосоматичного стану та якості життя у студентської молоді [Текст] / В. І. Котелевський, Ю. О. Лянной, О. І. Міхеєнко. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 117 с.

У навчально-методичному посібнику розглянуто основні проблеми фізичної реабілітації студентів з патологією хребта.

Представлено комплексну програму діагностики рівня здоров'я, психосоматичного стану та якості життя у студентської молоді.

Особлива увага приділена авторським колективом книги визначенню функціонального стану хребта та діагностики дорсопатій молодого віку.

Вказано конкретні методики визначення рівня здоров'я, психологічні тести, схеми клінічного обстеження студентів, методики експрес-діагностики соматичного стану за допомогою методів нетрадиційної медицини.

Видання розраховано на студентів середніх та вищих навчальних закладів фізкультурних та медичних спеціалізацій, різних фахівців, які займаються фізичною реабілітацією людей з ураженнями опорно-рухового апарату.

Кравченко Анатолій Іванович

Завідувач кафедри логопедії та біологічних основ фізичної культури (БОФК).

Працює в університеті з 1983 року, на кафедрі працює з часу створення кафедри.

З 2007 року завідує кафедрою.

Вчений ступінь – кандидат педагогічних наук, вчене звання – доцент.

Базова освіта:

1. Сумське медичне училище. Фельдшер – 1979 рік.
2. СДПУ ім. А.С.Макаренка, факультет фізичної культури, вчитель фізичної культури ,ОКР – спеціаліст – 1988 рік.

Науковий напрям: Корекційна педагогіка, логопедія.

Тема кандидатської дисертації: «Корекція заїкання дітей молодшого та середнього шкільного віку засобами комплексної фізичної реабілітації».

Загальна кількість публікацій: 106, з них – 48 фахових робіт.

Нагороджений грамотою МОН України в 2004 році, нагрудним знаком «Відмінник освіти» в 2008 році.

Мороз Людмила Василівна

Працює на кафедрі з 2001 року на посаді викладача. Науковий ступінь – кандидат педагогічних наук, вчене звання – доцент.

Завідувач секцією спеціальних освітніх методик при кафедрі логопедії та БОФК.

Базова освіта:

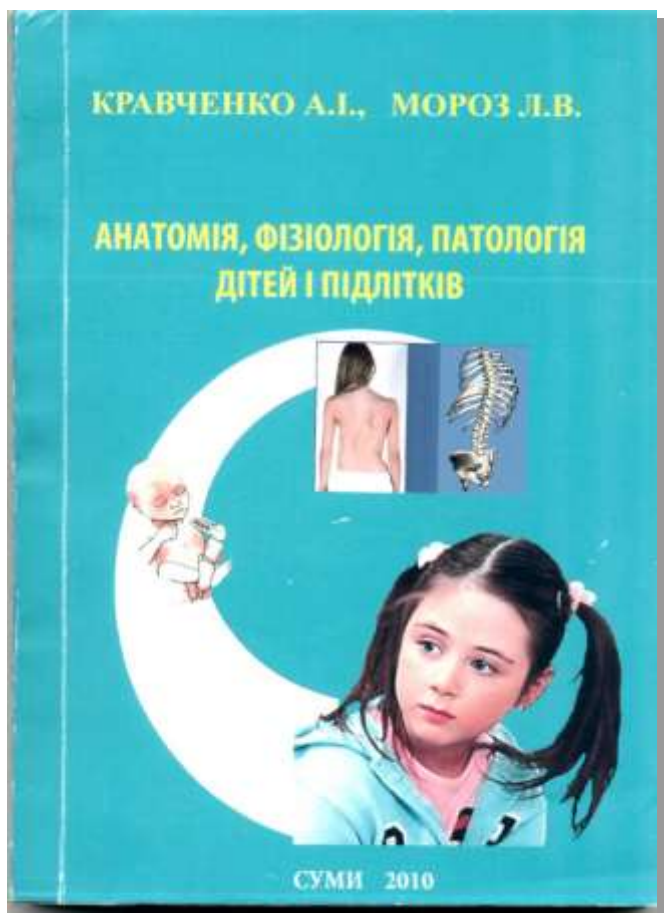
1. СДПУ ім. А. С. Макаренка, факультет фізичної культури, «вчитель фізичної культури і валеології, керівник спортивної секції, організатор туристичної роботи», ОКР – спеціаліст – 2001 рік.

Науковий напрям: Корекційна педагогіка.

Тема кандидатської дисертації: «Розвиток рухової активності в учнів з дитячим церебральним паралічем засобами нетрадиційних технологій навчання».(2007 рік)

Наукових статей за напрямом: 8; фахові: 32; навчально-методичних посібників: 15 ; методичних рекомендацій: 2; програма вступного іспиту з біології: 1.

Кравченко, А. І. Анатомія, фізіологія, патологія дітей і підлітків
[Текст] : навчальний посібник для студентів напряму підготовки «Корекційна освіта» (логопедія) вищих педагогічних навчальних закладів / А. І. Кравченко, Л. В. Мороз. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 214 с.

Книга містить основні сучасні знання будови та функцій організму дітей і підлітків та їх патологічні зміни під дією несприятливих чинників.

Включає найважливіші анатомічні, фізіологічні та біохімічні особливості дітей дошкільного та шкільного віку.

Знання, подані в посібнику, є обов'язковими для наступного глибокого опанування курсів педагогіки, психології та логопедії.

Лиман Федір Миколайович

Народився 22 лютого 1941 року в с. Щебри Глухівського району Сумської області.

У 1958 році закінчив Дунаєцьку середню школу Глухівського району Сумської області. В 1958 році вступив до Сумського державного педагогічного інституту імені А. С. Макаренка.

З листопада 1963 року до жовтня 1965 року працював на посаді асистента кафедри вищої математики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка.

У жовтні 1965 року вступив до аспірантури Київського педагогічного інституту ім. О. М. Горького. Дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук завершив достроково і захистив у 1968 році.

З вересня 1969 року повернувся у Сумський державний педагогічний інститут імені А. С. Макаренка та працював на посаді старшого викладача.

У 1972 році одержав вчене звання доцента кафедри математики і був призначений на посаду завідувача кафедри математики, яку обіймав до жовтня 1984 року. Після цього працював на посаді доцента кафедри математики до грудня 1987 року.

З 1987 року знову був призначений завідувачем кафедри математики Сумського державного педагогічного інституту імені А. С. Макаренка. У листопаді 1994 року одержав вчене звання професора кафедри математики, а у вересні 1996 року захистив докторську дисертацію «Групи з заданими системами нормальних підгруп та з обмеженнями на нормалізатори деяких систем підгруп» за спеціальністю 01.01.06 – алгебра і теорія чисел.

З липня 2005 року до березня 2009 року обіймав посаду ректора Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Понад 20 років був головою журі обласної учнівської олімпіади з математики і забезпечував справедливий відбір призерів олімпіад. Неодноразово залучався до роботи у складі державних комісій Міністерства освіти і науки України (перевірка діяльності вищих навчальних закладів, ліцензування та акредитація спеціальностей і т.п.).

Результати наукових досліджень Ф.М. Лимана опубліковані більш як у 70 наукових статтях та навчально-методичних посібниках (більшість з яких рекомендовані Міністерством освіти і науки України).

За сумлінну працю Ф.М. Лиман нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України та знаками «Відмінник освіти України», «Петро Могила». У травні 2005 року присвоєно Почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

Лиман, Ф. М. Числові системи [Текст] : навчальний посібник для студентів фізико-математичних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів / Ф. М. Лиман. – Суми : Видавництво «МакДен», 2010. – 190 с.

Посібник написано у відповідності з діючими програмами курсу «Числові системи» фізико-математичних факультетів університетів.

У ньому розглядається аксіоматичний метод та його реальне втілення в обґрунтування математики шляхом побудови і дослідження аксіоматичних теорій числових систем.

Навчальне видання складається з 5 розділів.

Читач матиме можливість ознайомитись з алгеброю кватерніонів та октавами Келі в плані загального дослідження алгебр з діленням скінченного рангу над числовими полями.

Посібник рекомендовано студентам фізико-математичних факультетів ВНЗ та вчителям математики загальноосвітніх навчальних закладів.

Лобода Валерій Борисович

В. Б. Лобода народився 6 серпня 1950 року в с. Марківці Білопільського району Сумської області.

У 1967 році закінчив Марківську середню школу із золотою медаллю.

З 1967 до 1972 року навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту ім. А. С. Макаренка. У 1972 році закінчив інститут з відзнакою за спеціальністю "Фізика та математика".

З 1972 до 1982 року працював на кафедрі фізики Сумського державного педагогічного інституту на посаді старшого лаборанта, співробітника наукової частини, асистента кафедри фізики.

У 1984 році захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю "Фізика твердого тіла". У 1992 році йому присвоєно вчене звання доцента кафедри фізики.

З 1993 року до 2006 року обіймав посаду декана фізико-математичного факультету. З 2006 року працює на посаді доцента кафедри фізики.

В. Б. Лобода нагороджений нагрудним знаком "Відмінник освіти України" (1994 рік), Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2004 рік).

Автор біля 90 друкованих наукових праць, 1 навчального посібника.

Лобода, В. Б. Фізичні основи вакуумної техніки [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Ч. 1 / В. Б. Лобода. – Суми : Університетська книга, 2011. – 252 с. : іл.

Посібник складається із двох частин й охоплює практично всі основні розділи вакуумної техніки.

Значне місце відведено аналізу фізичних явищ і процесів, на яких базується робота як класичних, так і сучасних вакуумних пристроїв.

У першій частині навчального видання розглядаються фізико-хімічні явища у вакуумі, протікання газів по трубопроводах, механічні методи одержання вакууму (механічні, турбомолекулярні та дифузійні насоси) та сорбційні методи одержання вакууму (кріогенні та адсорбційні насоси).

Для студентів фізичних та фізико-технологічних спеціальностей ВНЗ.

Міroneць Людмила Петрівна

Кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри ботаніки.

Народилася 1976 року. У 1998 році закінчила Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка, базова освіта – вчитель біології і хімії.

З 1998 по 2002 роки працювала на посаді вчителя біології у НВК, гімназії №7 м. Суми. З 2002 – 2009 роки за сумісництвом працювала вчителем біології у Сумській спеціалізованій школі I – III ступенів № 25 м. Суми.

З 2002 року призначена викладачем кафедри ботаніки, де працює до теперішнього часу

У 2010 році захистила кандидатську дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності – 13.00.02 – теорія та методика навчання (біологія) на тему: «Методика застосування комп'ютерних технологій у процесі навчання біології учнів 7-го класу». Науковий керівник – Матяш Надія Юріївна, кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник лабораторії хімічної і біологічної освіти Інституту педагогіки АПН України.

Викладає навчальні дисципліни: «Методика навчання біології та природознавства», «Методика навчання екології», «Шкільна навчально-дослідна ділянка та гуртки юних біологів», «Позакласна робота з біології».

За сумлінну працю та проведення уроків на високому науково-методичному рівні була нагороджена грамотами та отримувала подяки від керівників навчальних закладів.

Має близько 40 опублікованих наукових праць, в тому числі факультативний курс «Біологія та комп'ютер» для учнів 7-го класу, рекомендований МОН України для використання в загальноосвітніх навчальних закладах.

Збірник навчальних програм за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання, рекомендованих для використання в загальноосвітніх закладах [Текст] . – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – 288 с.

[стаття Міронєць Л. П., яка знайшла своє місце у даній книзі на сторінках 95-100 і якій надано Гриф МОН України].

Міронєць, Л. П. Біологія і комп'ютер. Формувальний курс для учнів 7-го класу загальноосвітніх шкіл [Текст] / Л. П. Міронєць // **Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання, рекомендованих для використання в загальноосвітніх навчальних закладах.** – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2009. – С. 95-100.–

(Рекомендовано МОН України, лист №1/11-5142 від 21.10.2008 р.).

Міхеєнко Олександр Іванович

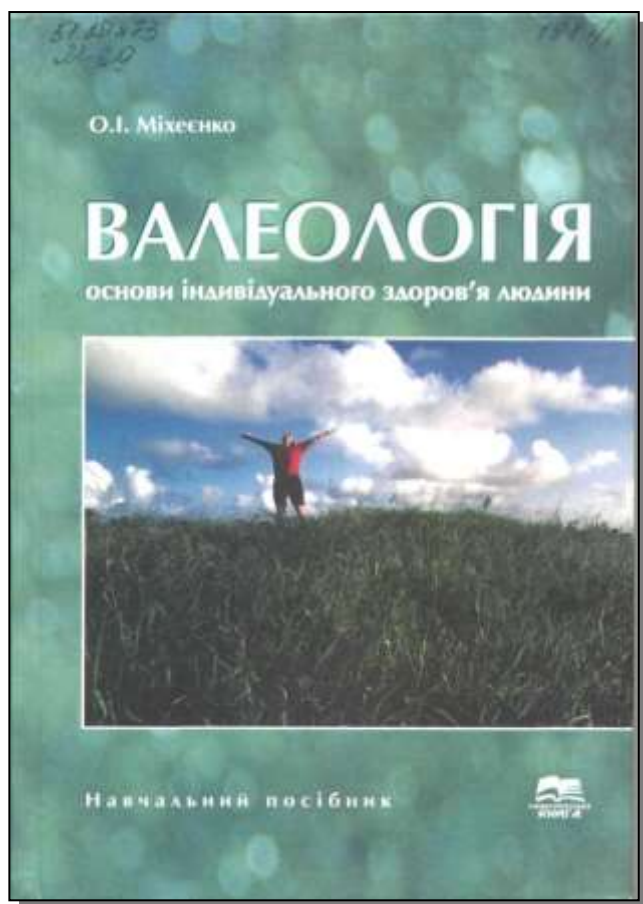
Закінчив Сумський державний педагогічний інститут ім. А. С. Макаренка (1990 рік) зі спеціальності «Фізичне виховання».

Кандидат педагогічних наук, спеціальність – «Теорія і методика професійної освіти». Тема дисертації – «Валеологічна підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищому навчальному педагогічному закладі» (рішення президії ВАК України від 09.06.2004, Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського).

Доцент кафедри фізичної реабілітації (рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки від 15.06.2006).

Автор навчального посібника з грифом МОН України.

Міхеєнко, О. І. Валеологія: основи індивідуального здоров'я людини [Текст]: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. І. Міхеєнко. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Суми: Університетська книга, 2010. – 446 с.

Валеологія як система інтегрованих знань перетворюється на фундаментальну науку, яка необхідна в першу чергу тим, хто присвятив себе навчанню, вихованню, профілактиці, оздоровленню, психофізичній реабілітації.

Розрахована книга також на широке коло читачів, які прагнуть зміцнити свій організм, підвищити працездатність, позбутися порушень у стані здоров'я, покращити якість життя.

Монжалей Тамара Костянтинівна

Кандидат філологічних наук, доцент.

У 1974 році закінчила Харківський державний університет за спеціальністю «Російська мова і література», отримала кваліфікацію філолога, викладача російської мови та літератури.

У 1993 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Варіативні форми мовленнєвої реалізації дієслівної парадигми» зі спеціальності «російська мова».

Основні дисципліни, які викладає Т. К. Монжалей – «Вступ до мовознавства», «Загальне мовознавство».

Керівник проблемної групи «Язык и общество».

Монжалей Т. К. працює над докторською дисертацією.

Сфера її наукових інтересів пов'язана з граматичною семантикою, тому більшість її публікацій (загальною кількістю 54) присвячені саме цим проблемам.

Монжалей, Т. К. Вступ до мовознавства [Текст]: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. К. Монжалей. – Суми : Університетська книга, 2011. – 182 с.

Посібник містить короткий опис теоретичного матеріалу, частково поданого в структурованому вигляді, та комплекс практичних, контрольних, самостійних й індивідуальних робіт.

Практична частина розроблена на матеріалі української, російської та англійської мови.

Поняттєвий апарат навчальної дисципліни репрезентує короткий термінологічний словник до кожного розділу книги.

Навчальне видання розраховано на студентів вищих навчальних закладів філологічних спеціальностей, аспірантів, магістрантів, викладачів і стане в пригоді при вивченні дисципліни «Вступ до мовознавства».

Мороз Іван Олексійович

І. О. Мороз народився 11 серпня 1947 року в с. Копитанці Великограднівського району Миколаївської області.

У 1965 році закінчив школу та вступив до Одеського педагогічного інституту, який закінчив у 1970 році. Упродовж 1970-1971 років працював вчителем фізики в школі. Після служби в лавах Радянської армії з 1971 року до 1973 року працював учителем фізики професійно технічного училища міста Ананьїва Одеської області.

З 1973 року до 1976 року навчався в аспірантурі Одеського педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського.

Після закінчення аспірантури одержав направлення в Сумський державний педагогічний інститут імені А. С. Макаренка на посаду викладача кафедри фізики.

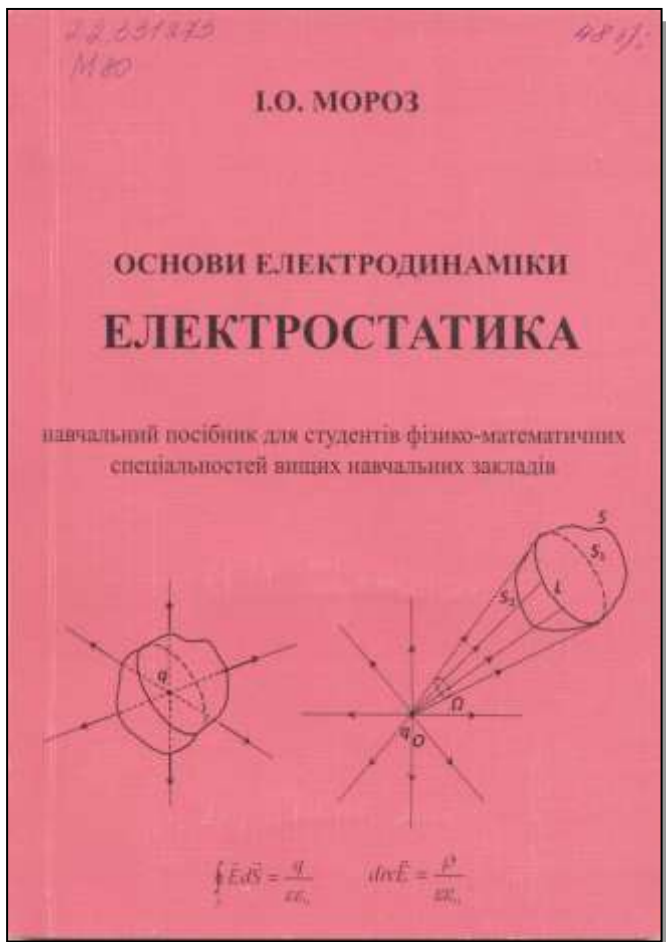
У 1978 році захистив дисертацію "Дослідження текстури і фізичних властивостей гексагональних металів", а в 1982 році йому присвоєно звання доцента.

З 2007 року працює на посаді професора кафедри експериментальної та теоретичної фізики.

І. О. Мороз є автором та співавтором понад 80 наукових та науково-методичних робіт, 6 навчально-методичних посібників, 2 з яких – подані на гриф Міністерства освіти і науки України.

Нагороджений нагрудним знаком "Відмінник освіти України" в 2007 році.

Мороз, І. О. Основи електродинаміки. Електростатика [Текст] : навчальний посібник для студентів фізико-математичних спеціальностей вищих навчальних закладів / І. О. Мороз. – [Суми] : [МакДен], 2011. – 160 с.

У посібнику розглянуто основні закони постійного електричного поля та методи розв'язання основної задачі електростатики.

Теоретичний матеріал навчального видання проілюстровано.

Книга містить велику кількість прикладів, (які вже розв'язано), теоретичні та практичні завдання для самостійної роботи студентів.

Призначено як студентам фізико-математичних спеціальностей вищих навчальних закладів, так і студентам технічних ВНЗ, які вивчають курс фізики як основний.

За обсягом матеріалу видання повністю відображає один із модулів навчання за кредитно-модульною системою.

Мороз, І. О. Основи електродинаміки. Магнітостатика [Текст] : навчальний посібник для студентів фізико-математичних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів / І. О. Мороз. – Суми : МакДен, 2011. – 160 с.

Розглядаються основні закони постійного магнітного поля та методи розв'язання основної задачі магнітостатики.

Теоретичний матеріал ілюструється великою кількістю розв'язаних прикладів і містить теоретичні та практичні завдання для самостійної роботи.

Навчальний посібник призначено для студентів фізико-математичних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів. Може бути використаним й студентами технічних ВНЗ, у яких курс фізики є одним із основних.

Матеріал даного видання повністю відповідає одному із модулів вивчення електродинаміки за кредитно-модульною системою навчання.

Мороз, І. О. Основи термодинаміки [Текст] : навчальний посібник для студентів фізико-математичних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів / І. О. Мороз. – Суми : МакДен, 2011. – 351 с.

Навчальний посібник розглядає поняття, закони й методи термодинаміки та їх застосування.

Наведено велику кількість запитань, які є контрольними.

Є приклади розв'язування задач.

Все це допоможе як студентам фізико-математичних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів, так і студентам й користувачам технічних вищих навчальних закладів України в самостійній роботі при вивченні термодинаміки.

Належну увагу приділено розгляду методологічних проблем та питань історії розвитку самої термодинаміки.

Мороз Іван Олексійович

І.О. Мороз народився 11 серпня 1947 року в с. Копитанці Великограднівського району Миколаївської області. У 1965 році закінчив школу та вступив до Одеського педагогічного інституту, який закінчив у 1970 році. Упродовж 1970 - 1971 рр. працював вчителем фізики у школі. Після служби в лавах Радянської армії з 1971 року до 1973 року працював учителем фізики професійно-технічного училища міста Ананьїва Одеської області.

З 1973 року до 1976 року навчався в аспірантурі Одеського педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського. Після закінчення аспірантури одержав направлення в Сумський державний педагогічний інститут ім. А. С. Макаренка на посаду викладача кафедри фізики.

У 1978 році захистив дисертацію "Дослідження текстури і фізичних властивостей гексагональних металів", а в 1982 році йому присвоєно звання доцента.

З 2007 року працює на посаді професора кафедри експериментальної та теоретичної фізики.

І. О. Мороз є автором та співавтором понад 80 наукових та науково-методичних робіт, 6 навчально-методичних посібників, 2 з яких – подані на гриф Міністерства освіти.

Нагороджений нагрудним знаком "Відмінник освіти України" (2007 рік).

Іваній Володимир Степанович

Народився 24 вересня 1947 року в с. Виноградному Одеської області. У 1964 році закінчив Виноградненську середню школу, в якій згодом працював на посаді лаборанта.

У 1970 році закінчив Одеський державний педагогічний інститут імені К. Д. Ушинського та аспірантуру, а в 1973 році успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Текстура і анізотропія фізичних властивостей сплавів титану».

В 1974 році здобув науковий ступінь кандидата технічних наук і був направлений на роботу до Сумського державного педагогічного інституту імені А. С. Макаренка, де пройшов шлях від асистента до ректора.

З 1986 року – перший проректор Сумського державного педагогічного інституту ім. А. С. Макаренка, а з 1996 року – ректор Сумського Державного педагогічного університету ім. А.С. Макаренка. У 1996 році йому присвоєно вчене звання професора.

З 2006 року В. С. Іваній працює на посаді завідувача кафедри фізики Сумського державного педагогічного університету ім. А.С. Макаренка, за його ініціативою на фізико-математичному факультеті створено дві науково-дослідні лабораторії та одну з найкращих навчальних лабораторій оптики та фізики твердого тіла.

В. С. Іваній є автором понад 120 наукових праць, однією з яких є монографія з фізики твердого тіла, отримав 8 авторських свідоцтв.

За сумлінну працю В. С. Іваній неодноразово нагороджений державними нагородами, грамотами Міністерства освіти України, нагрудним знаком «Відмінник освіти України», «Заслужений працівник освіти і науки України» (2001 рік).

Мороз, І. О. Спеціальна теорія відносності [Текст] : навчальний посібник для студентів фізико-математичних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів / І. О. Мороз, В. С. Іваній, Р. І. Холодов. – [Суми] : [МакДен], 2011. – 335 с.

У навчальному посібнику розглянуто основи спеціальної теорії відносності, фізичні процеси, які обумовлюють специфічні ефекти СТВ.

Продемонстровано їх використання в науці та на практиці.

Наведено методичні вказівки та приклади розв'язання відповідних задач.

До кожного розділу книги вказано контрольні запитання для самоперевірки та задачі для самостійної роботи.

Рекомендовано видання студентам педагогічних та класичних університетів.

Навчальна книга стане в нагоді студентам українських ВНЗ та викладачам фізики.

Мороз Іван Олексійович

І. О. Мороз народився 11 серпня 1947 року в с. Копитанці Великограднівського району Миколаївської області. У 1965 році закінчив школу та вступив до Одеського педагогічного інституту, який закінчив у 1970 році. Упродовж 1970-1973 років працював вчителем фізики в школі та в професійно-технічному училищі м. Ананьїва Одеської області.

З 1973 по 1976 рік навчався в аспірантурі Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. Після закінчення аспірантури одержав направлення в Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С. Макаренка на посаду викладача кафедри фізики. У 1978 році захистив дисертацію "Дослідження текстури і фізичних властивостей гексагональних металів", а в 1982 році йому присвоєно звання доцента. З 2007 року працює на посаді професора кафедри експериментальної та теоретичної фізики.

І. О. Мороз є автором та співавтором понад 80 наукових та науково-методичних робіт, 6 навчально-методичних посібників, 2 з яких – подані на гриф Міністерства освіти. Нагороджений нагрудним знаком "Відмінник освіти України" (2007 рік).

Яременко Олексій Васильович

О. В. Яременко народився 31 березня 1952 року в с. Томашівці Недригайлівського району Сумської області.

З 1959 року до 1969 року навчався в Томашівській середній школі. У 1969 році вступив до Сумського державного педагогічного інституту, який закінчив у 1974 року за спеціальністю "Фізика та математика" і одержав кваліфікацію "Вчитель фізики та математики".

У 1974 році працював на посаді вчителя фізики в загальноосвітній школі № 21 м. Суми. Упродовж 1976-1977 років працював у Всесоюзному науково-дослідному інституті атомної енергетики та насособудування. З 1977 року працював на посаді старшого наукового співробітника кафедри фізики Сумського державного педагогічного інституту.

У 1986 року захистив кандидатську дисертацію на тему "Розмірно-температурні ефекти в тонких плівках деяких перехідних металів". У 1988 році був обраний на посаду доцента кафедри фізики.

О.В. Яременко нагороджений грамотою Обласного управління освіти та грамотами університету.

Мороз, І. О. Молекулярна фізика [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І. О. Мороз, О. В. Яременко. – Суми : Видавництво «МакДен», 2010. – 373 с.

Зміст посібника – основи молекулярної фізики та термодинаміки.

Наведено методичні вказівки та приклади розв'язування типових задач.

До кожного розділу вказано контрольні завдання для самоперевірки та задачі для роботи.

Для студентів фізико-математичних факультетів університетів. Може бути корисним студентам технічних ВНЗ України та викладачам фізики.

Гончаренко Володимир Іванович

Завідувач кафедри Олімпійського і професійного спорту.

У 1976 році закінчив Тернопільський державний педагогічний інститут зі спеціальності «Фізичне виховання».

Доцент кафедри теорії і методики фізичної культури (рішення вченої ради Сумського державного педагогічного інституту ім. А. С. Макаренка від 27.12.1993).

Заслужений тренер України з хокею на траві (постанова Колегії Державного комітету Української СРСР з фізичної культури та спорту від 03.12.1991).

Заслужений працівник фізичної культури і спорту України (Наказ Президента України від 22.06.2007 року).

За вагомий особистий внесок у розвиток фізичної культури і спорту в Сумах нагороджений Почесною відзнакою Сумського міського голови «За заслуги перед містом» III ступеня (2010 рік).

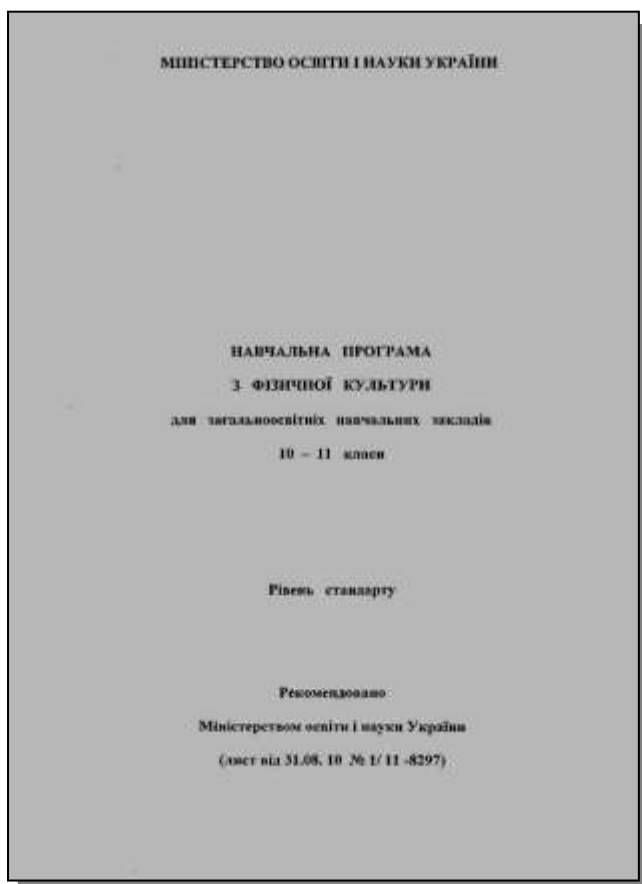
Нагороджений Почесною відзнакою Федерації футболу України «За заслуги» III ступеня (2010 рік).

«Відмінник освіти України» (2005 рік).

Автор та співавтор двох навчальних посібників з Грифом МОН України.

Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів [Текст] : 10–11 класи / Т. Ю. Круцевич, С. М. Дятленко, І. Х. Турчик, Н. С. Кравченко та ін. – (Гриф МОН України, лист від 31.08.10 № 1/11-8297). – 42 с.

[укладачі: Т. Ю. Круцевич, С. М. Дятленко, І. Х. Турчик, Н. С. Кравченко, С. М. Чешейко, О. М. Лакіза, Д. В. Деменков, В. І. Ганчева, **В. І. Гончаренко**].

Згідно пояснювальної записки до видання основною метою навчального предмета «Фізична культура» є: формування в учнів стійкої мотивації щодо збереження свого здоров'я, фізичного розвитку та фізичної підготовки; гармонійний розвиток природних здібностей та психічних якостей; використання засобів фізичного виховання в організації здорового способу життя.

Мета реалізується комплексом навчальних, оздоровчих і виховних завдань.

Одним із 9 укладачів представленої користувачеві навчальної програми є викладач, завідуючий кафедрою олімпійського і професійного спорту Сумського державного

педагогічного університету ім. А. С. Макаренка, Заслужений тренер України **Володимир Іванович Гончаренко**.

Дане навчальне видання стане надійним помічником вчителям фізичної культури для ЗОШ та шкіл різного типу.

Пахненко Ірина Іванівна

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загального та російського мовознавства.

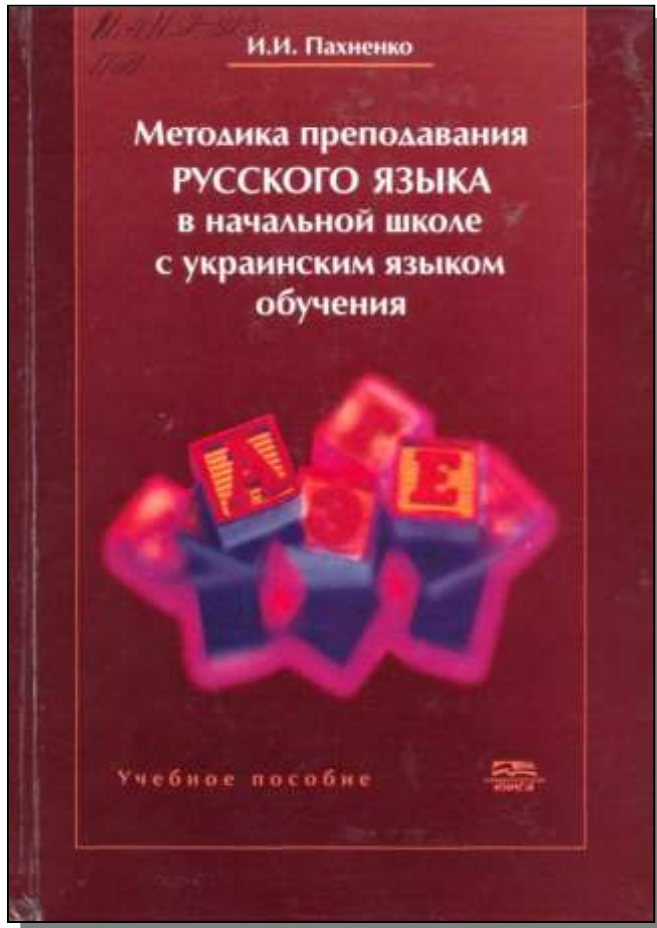
В 1986 році закінчила Сумський державний педагогічний інститут ім. А. С. Макаренка за спеціальністю «Російська мова і література», отримала кваліфікацію вчителя російської мови та літератури.

У 1995 році захистила кандидатську дисертацію «Методика навчання студентів-словесників професійно-орієнтованого мовлення» зі спеціальності 13.00.01 – російська мова.

Сфери наукових інтересів – методика викладання російської мови у вищій та загальноосвітній школі.

Результати науково-дослідницької діяльності І. І. Пахненко знайшли відтворення у 24 наукових працях.

Пахненко, И. И. Методика преподавания русского языка в начальной школе с украинским языком обучения. Тестовые и индивидуальные учебно-исследовательские задания [Текст]: учебное пособие для студентов высших. учебных заведений / И. И. Пахненко. – Сумы : Университетская книга, 2010. – 158 с.

Зміст посібника – тестові завдання з усіх розділів курсу методики викладання російської мови в початковій школі з українською мовою навчання.

Тести, різні по формі поставлених задач та по характеру матеріалу, дозволяють використовувати їх не тільки для контролю, але й у процесі вивчення тих чи інших тем курсу.

Для студентів спеціальності «Початкове навчання».

Петренко Світлана Віталіївна

Кандидат фізико-математичних наук, доцент, декан Фізико-математичного факультету.

Народилася 11 січня 1959 року в м. Ромни Сумської області. У 1976 році закінчила Роменську середню загальноосвітню школу № 5 із золотою медаллю і вступила до Сумського державного педагогічного інституту ім. А. С. Макаренка на фізико-математичний факультет за спеціальністю "Фізика та математика", який закінчила в 1981 році з відзнакою.

З 1981 року працює в Сумському державному педагогічному університеті ім. А. С. Макаренка. На кафедрі математики працює з грудня 1988 року на посадах – асистент, викладач, доцент кафедри математики.

С. В. Петренко є автором понад 100 наукових публікацій та 4 навчальних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України.

За успіхи в роботі неодноразово нагороджена грамотами Міністерства освіти і науки, нагрудним знаком "Відмінник освіти України" (2004 рік), нагрудним знаком "В. Сухомлинський" (2005 рік), Почесним знаком "За заслуги перед колективом університету" (2009 рік).

Семеніхіна Олена Володимирівна

О. В. Семеніхіна народилася 1 листопада 1973 року в м. Суми. У 1990 році закінчила Сумську середню загальноосвітню школу № 25 із золотою медаллю і вступила на фізико-математичний факультет СумДПУ ім. А. С. Макаренка, який закінчила з відзнакою за спеціальністю "Математика та інформатика".

З 1995 року працювала на кафедрі математики, вступила до аспірантури кафедри геометрії Харківського національного університету ім. М. Каразіна.

У 2004 році захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. У 2008 році присвоєно вчене звання доцента кафедри математики.

У 2005 році отримала сертифікат тренера за програмою "INTEL – Навчання для майбутнього".

З 2008 року – сертифікований екзаменатор зовнішнього незалежного оцінювання з математики в Сумській області.

О. В. Семеніхіна неодноразово нагороджувалася Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2009 рік) та грамотами управління освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації та університету.

Петренко, С. В. Елементи теорії кривих і поверхонь в курсі диференціальної геометрії [Текст]: навчальний посібник для студентів фізико-математичних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів / С. В. Петренко, О. В. Семеніхіна. – Суми : Видавництво «МакДен», 2010. – 176 с.

Даний посібник призначений для самостійного вивчення основних розділів курсу диференціальної геометрії – елементів теорії кривих і поверхонь.

Містить короткий теоретичний курс і завдання для індивідуальної самостійної роботи.

Рекомендовано студентам фізико-математичних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів, які вивчають курс диференціальної геометрії.

Самонова Олена Ігорівна

У 1990 році закінчила Житомирський державний педагогічний університет ім. І. Франко. Місце роботи – загальноосвітня школа І-ІІІ ступеню № 6 м. Бердичів.

Аспірантка четвертого року навчання. Тема дисертаційного дослідження: «Формування стилістичних умінь учнів 5-8 класів у процесі вивчення словосполучення». Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Статівка В.І.

О. І. Самонова є автором багатьох підручників для загальноосвітніх шкіл з українською мовою навчання, серед яких підручники з грифом МОН України.

Полякова, Т. М. Русский язык [Текст] : [учебник] для 10 класса образовательных учебных заведений с украинским языком обучения (6-й год обучения) : уровень стандарта / Т. М. Полякова, **Е. И. Самонова**. – К. : Генеза, 2010. –208 с. : ил.

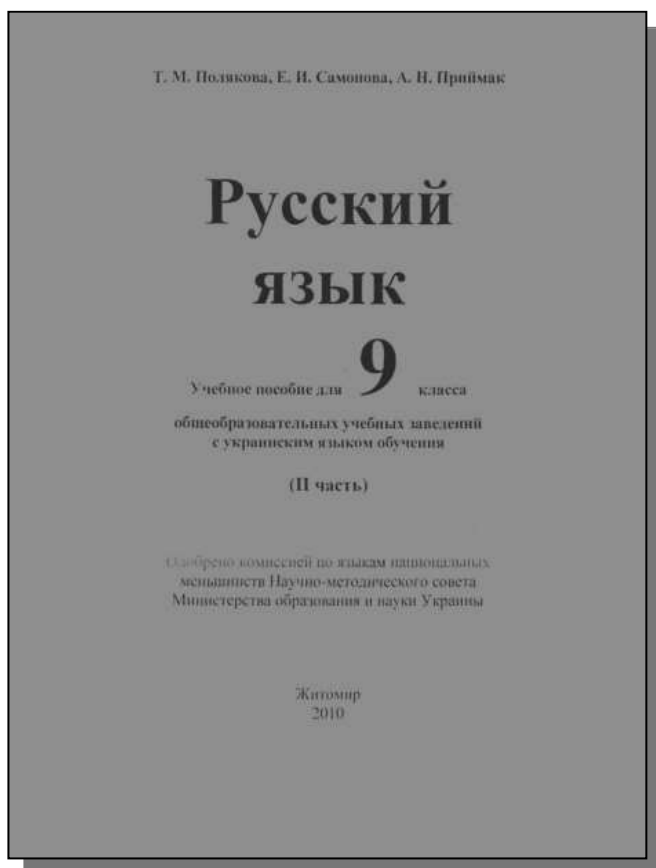

Чітко і доступно викладено навчальний матеріал.

Видання призначено для учнів-десятикласників, які вчаться й вивчають російську мову в навчальних закладах, де викладання ведеться українською мовою.

Одним із авторів підручника є викладач СумДПУ ім. А. С. Макаренка **Олена Ігорівна Самонова**.

Полякова, Т. М. Русский язык [Текст] : учебное пособие для 9 класса образовательных учебных заведений с украинским языком обучения. Ч. II / Т. М. Полякова, *Е. И. Самонова*, А. Н. Приймак. – Житомир : [Издательство «ПП Самонова Е. И.»], 2010. –208 с. : ил.

У посібнику створено умови для подальшого поглиблення знань та мовленнєвих здібностей учнів 9 класу освітніх закладів з українською мовою навчання.

Є достатня кількість вправ для закріплення вивченого матеріалу.

Одним із авторів даної навчальної книги є викладач СумДПУ ім. А. С. Макаренка ***Олена Ігорівна Самонова***.

Пушкаренко Павло Іванович

Кандидат економічних наук, доцент, професор кафедр соціально-економічних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, соціально-економічних та гуманітарних дисциплін Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка. Закінчив Харківський сільськогосподарський інститут, аспірантуру Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка.

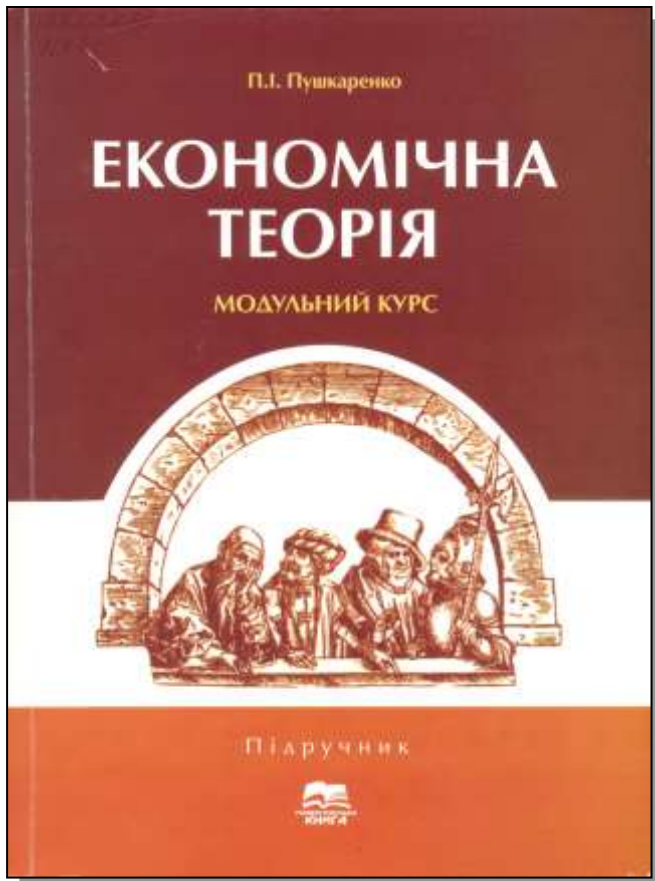
Має ступінь доктора філософії в галузі економічної теорії (Diplom Supplement, 2007), заслужений працівник освіти України.

Викладав політичну економію у Сумському державному університеті, завідував кафедрою політичної економії в Сумському національному аграрному університеті.

Автор і співавтор 143 друкованих наукових праць з економічної теорії, серед яких: «Політична економія», «Власність у ринковій економічній системі суспільства», «Теоретичні основи сучасної макроекономіки», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Міжнародна економіка» та ін.

Галузь наукових інтересів – ринкова трансформація економіки АПК та соціально-економічні проблеми відродження українського села, тіньова економіка та її легалізація, науково-методичні проблеми викладання економічної теорії.

Пушкаренко, П. І. Економічна теорія. Модульний курс [Текст] : підручник для студентів вищих навчальних закладів : [до 15 річчя Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ] / П. І. Пушкаренко ; Міністерство внутрішніх справ, Харківський національний університет внутрішніх справ, Сумська філія. – Суми : Університетська книга, 2011. – 383 с.

Підручник містить програмний матеріал із 21 теми, що вивчаються студентами ВНЗ, побудованих на основі КССОНП, предметний та іменний покажчики.

Особливу увагу приділено наочним методам інтерпретації новітніх досягнень світової економічної науки і практики за допомогою логічних схем, таблиць, рисунків, графіків і використання інноваційних технологій навчання, а також засобам педагогічного контролю і критеріям оцінювання знань студентів.

Розраховано видання на студентів-бакалаврів, магістрантів, аспірантів, викладачів юридичних та економічних ВНЗ.

Семеног Олена Миколаївна

Завідувач кафедри української мови, доктор педагогічних наук, професор, старший співробітник відділу теорії педагогічної майстерності Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України.

У 1985 році закінчила філологічний факультет Харківського державного університету.

О. М. Семеног розпочала педагогічну діяльність у 1987 році в Глухівському державному педагогічному університеті, де пройшла шлях від асистента до доцента, завідувача кафедри української літератури.

У 2002-2006 роках навчалася в докторантурі, яку успішно закінчила, захистивши докторську дисертацію.

На кафедрі української мови працює з 2007 року на посаді професора, згодом – завідувача кафедри.

Наукові інтереси:

Теорія та методика вищої професійної освіти; теорія та методика профільного філологічного навчання; лінгводидактика; культуромовна особистість учителя.

Семеног О. М. є автором понад 80 наукових статей у фахових виданнях, 10 навчально-методичних посібників для студентів і учнів, 1 словника, 4 монографій.

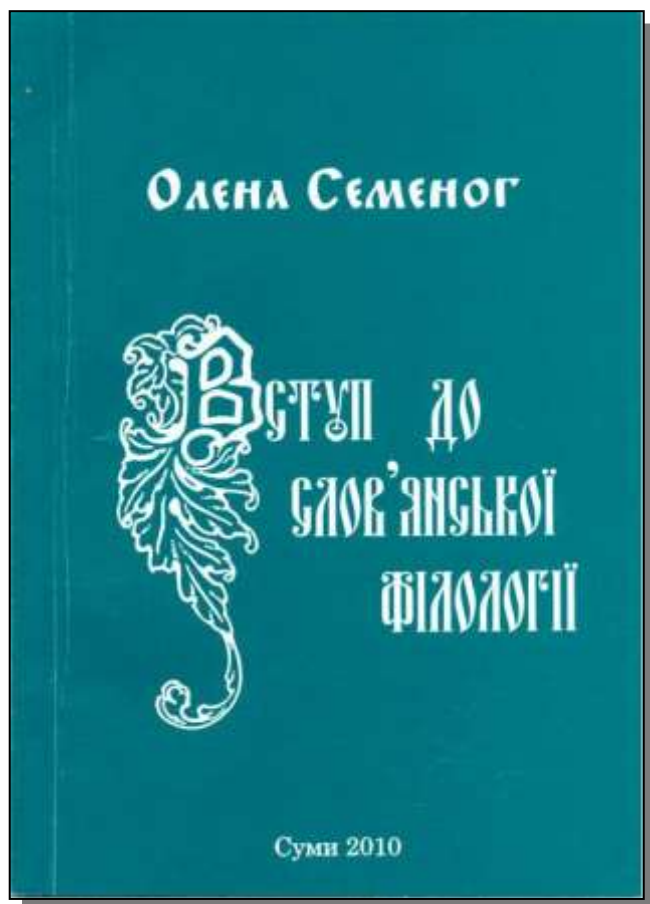
Є членом експертної та спеціалізованої вченої ради Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України, експертної та спеціалізованої вченої ради Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

О. М. Семеног підтримує тісний зв'язок зі школами Сумської області. У загальноосвітніх навчальних закладах області використовуються навчальні та навчально-методичні праці, електронний навчально-методичний комплекс "Словесник", які отримали високу експертну оцінку вчителів і учнів.

Навчальна програма з української мови для 10–12 класів (профіль – українська філологія), підготовлена спільно з доктором філологічних наук, професором, дійсним членом АПН України Мацько Л. І., визнана переможцем Всеукраїнського конкурсу навчальних програм для профільного навчання (2007 рік) і отримала Гриф МОН України (наказ №122 від 22 лютого 2008 року).

Семеног О. М. нагороджена знаком "Відмінник освіти України", грамотами Сумської обласної державної адміністрації за якісну підготовку студентів-філологів.

Семеног, О. М. Вступ до слов'янської філології [Текст]: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. М. Семеног ; МОН України, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 190 с.

Пізнання світу історії слов'янських народів та їх мов, розгляд характерних рис матеріальної і духовної культури слов'ян, мовних особливостей праслов'янської мови і сучасних слов'янських мов допомагає в «діалозі культур» досліджувати мову і традиції українського народу і на цій основі формувати лінгвокультурознавчу компетенцію та використовувати набутий досвід у професійній діяльності.

Саме це пропонуване видання відкриває можливості для такої роботи.

Навчальний посібник містить змістові модулі і теми з елементами методичних порад до основних питань, запитання та завдання, програму курсу, комплект контрольної роботи, короткий словник термінів.

Адресовано студентам вищих навчальних закладів. Може бути корисним для вчителів-словесників та учнів профільних філологічних класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Семеног, О. М. Культура наукової української мови [Текст] :
навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] /
О. М. Семеног. – К. : ВЦ "Академія", 2010. – 216 с. – (Гриф МОН України).

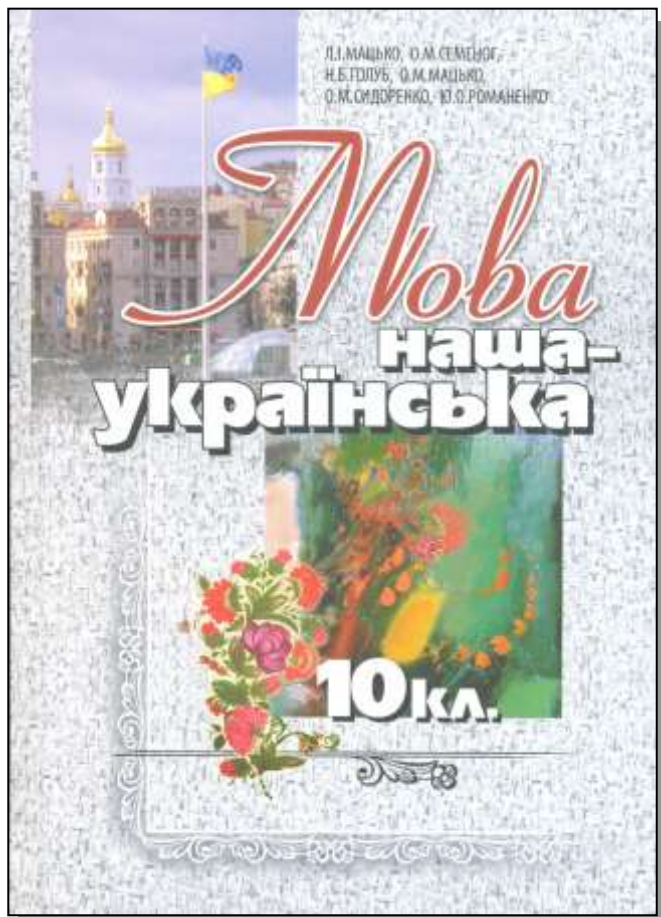
Кожному дослідникові необхідні розвинуті почуття наукової мови, мовний смак, володіння науковим стилем мовлення і письма, мовними засобами наукового тексту. Ці якості є результатом цілеспрямованої роботи над собою, можливості для якої відкриває пропонований навчальний посібник.

Автором навчальної книги розкрито особливості української наукової мови, охарактеризовано властивості і структурно-сміслові компоненти різноманітних наукових текстів, складові культури усного наукового мовлення.

Адресовано студентами ВНЗ, всім, хто займається створенням наукових текстів, дбає про підвищення своєї мовної культури.

Мова наша – українська [Текст] : навчально-методичний посібник для вчителя / Л. І. Мацько, **О. М. Семеног**, Н. Б. Голуб та ін. ; за ред. дійсного члена Національної академії педагогічних наук України проф. Л. І. Мацька. – К. : [Богданова А. М.], 2011. – 512 с.

У посібнику подано матеріал до уроків української мови для десятого класу (профіль «українська філологія»). Серед авторів посібника – викладач СумДПУ ім. А. С. Макаренка **Семеног О. М.**

Вміщено унікальний теоретичний матеріал з історії мови, сучасного українського і світового мовознавства, лінгвістики тексту, теорії мовленнєвої діяльності.

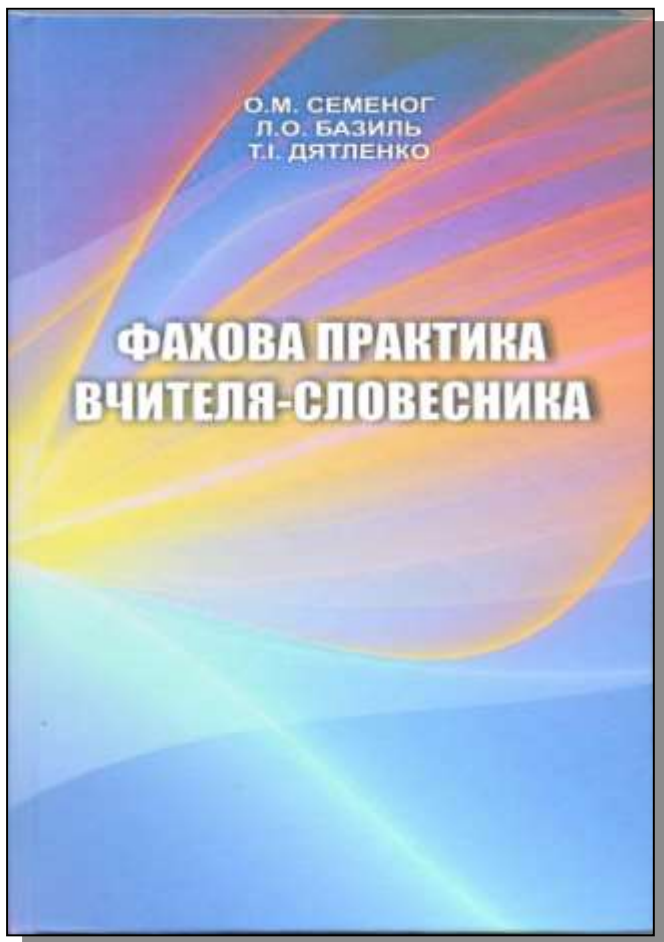
Представлено систему вправ і завдань, розроблених на засадах дослідницького навчання, з урахуванням комунікативно-діяльнісного підходу.

Мета видання – допомогти вчителеві наповнити свій урок оригінальним дидактичним матеріалом, цікавими завданнями, інноваційними формами прийомів роботи.

Для вчителів української мови, учнів-старшокласників, абітурієнтів, студентів-бакалаврів, магістрів і всіх, хто бажає знати українську мову.

Семенов, О. М. Фахова практика вчителя-словесника [Текст]: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. М. Семенов, Л. О. Базиль, Т. І. Дятленко ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2011. – 496 с.

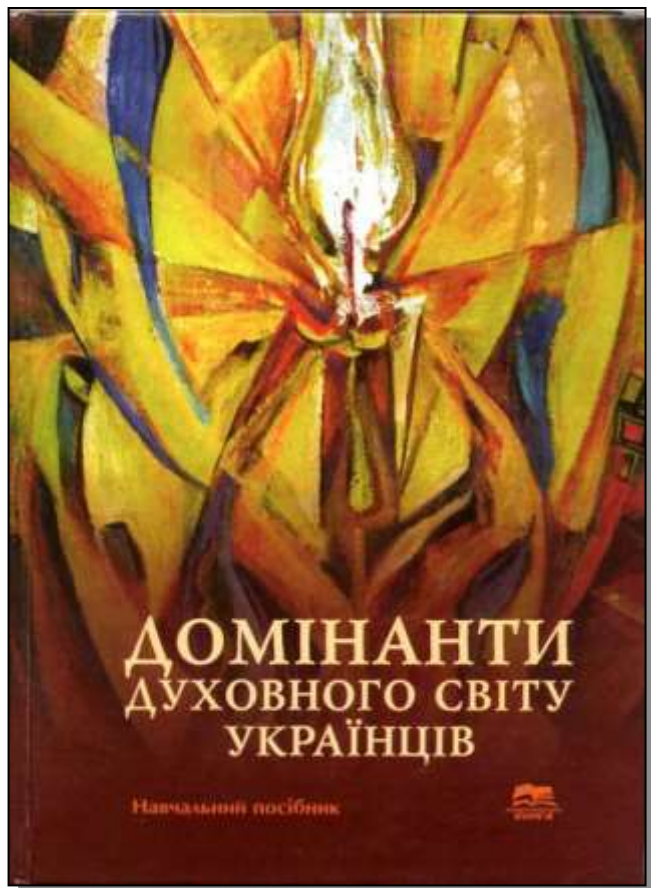
У посібнику розглядаються особливості фахової практики як невід'ємної складової професійної майстерності вчителя-словесника.

З урахуванням сучасним підходів представлено технології уроків і позакласних заходів, в основі концепції яких – філолого-педагогічний, комунікативно-діяльнісний, аксіологічний підходи.

Навчальний посібник стане в нагоді студентам, магістрантам, учителям, викладачам, а також усім, хто цікавиться питаннями сучасної методики в середній і вищій школах.

Семеног, О. М. Цілющі скарби землі (дерева і рослини – символи України) / О. М. Семеног // Домінанти духовного світу українців [Текст] : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / уклад.: Л. М. Горболіс [та ін.]. – Суми : Університетська книга, 2010. – С. 191-244.

У посібнику розглядаються домінанти духовного світу, притаманні ментальності українців.

Народознавчо-літературний матеріал проілюстровано цікавими зразками творів красною письменства, у доступній для середнього віку формі розглянуто художні особливості текстів.

Привертає особливу увагу стаття викладача СУМДПУ ім. А. С. Макаренка **Семеног О. М.** Цілющі скарби землі (дерева і рослини – символи України), яка знайшла своє місце у даній книзі на сторінках 191-244 і якій надано Гриф МОН України.

Видання рекомендовано викладачам і студентам, учителям та учням для підготовки до уроків позакласного читання та уроків народознавства.

Матеріал навчального видання може бути фрагментарно використаний у процесі підготовки до факультативних, гурткових занять, виховних годин, літературних вечорів, диспутів тощо.

Семеног, О. М. Українська мова [Текст] : 10–11 класи : програма для профільного навчання учнів ЗНЗ. Філологічний напрям, профіль – українська філологія / О. М. Семеног, Л. І. Мацько. – Суми : РВВ СОІППО, 2010. – 82 с. – (Гриф МОН України).

Програма розроблена з урахуванням положень Закону України «Про загальну середню освіту», Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, Концепції профільного навчання в старшій школі, Типового навчального плану загальноосвітніх навчальних закладів (Філологічний напрям), програми «Українська мова : 5–11 класи», Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

У даному виданні окреслено програмні засади навчання української мови у старшій школі (профіль – українська філологія), вимоги до рівня профільної підготовки учнів 10–11 класів, критерії оцінювання навчальних

досягнень старшокласників, подано перелік рекомендованих у навчально-виховному процесі літературних джерел.

Програма може використовуватися для близьких до філології інших профілів гуманітарної сфери, вона орієнтує не тільки на вивчення української мови, а й на обізнаність з філологічною галуззю в її зв'язках з іншими гуманітарними галузями (історико-літературними, історико-культурними, історико-правовими, мистецькими та ін.).

Адресовано програмне видання вчителям української мови і літератури, вчителям і викладачам української мови у профільних навчальних закладах, а також учням-старшокласникам, оскільки містить рекомендації для організації самонавчання самооцінки і підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання з української мови.

Українська мова [Текст] : 10–11 класи : програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Філологічний напрям (профіль – українська філологія). Профільний рівень / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України ; укладачі: Л. І. Мацько, О. М. Семеног. – Київ : Грамота, 2011. – 131 с.

У даному виданні окреслено програмні засади навчання української мови у старшій школі (профіль – українська філологія), вимоги до рівня профільної підготовки учнів 10–11 класів, критерії оцінювання навчальних досягнень старшокласників, подано перелік рекомендованих у навчально-виховному процесі літературних джерел.

Містить рекомендації для організації самонавчання самооцінки і підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання з української мови.

Програма розроблена укладачами з урахуванням положень Закону України «Про загальну середню освіту», Державного стандарту базової та

повної загальної середньої освіти, Концепції профільного навчання в старшій школі, Типового навчального плану загальноосвітніх навчальних закладів (Філологічний напрям), програми «Українська мова: 5–11 класи», Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

Програма може використовуватися для близьких до філології інших профілів гуманітарної сфери. Вона реалізує компетентнісний, функціонально-діяльнісний та особистісно-орієнтовний підходи до навчання української мови старшокласників профільних класів, що відповідає сучасним суспільним запитам.

Рекомендовано навчальну програму вчителям української мови і літератури, вчителям і викладачам української мови у профільних навчальних закладах, учням старших класів.

Іваній Володимир Степанович

Народився 24 вересня 1947 року в с. Виноградному Одеської області. У 1964 році закінчив Виноградненську середню школу, у якій згодом працював на посаді лаборанта.

У 1970 році закінчив Одеський державний педагогічний інституті ім. К. Д. Ушинського та аспірантуру, а в 1973 році успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Текстура і анізотропія фізичних властивостей сплавів титану».

У 1974 році здобув науковий ступінь кандидата технічних наук і був направлений на роботу до Сумського державного педагогічного інституту ім. А. С. Макаренка, де пройшов шлях від асистента до ректора.

З 1986 року – перший проректор Сумського державного педагогічного інституту ім. А. С. Макаренка, а з 1996 року – ректор Сумського Державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка. У 1996 році йому присвоєно вчене звання професора.

З 2006 року В. С. Іваній працює на посаді завідувача кафедри фізики Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка, за його ініціативою на фізико-математичному факультеті створено дві науково-дослідні лабораторії та одну з найкращих навчальних лабораторій оптики та фізики твердого тіла.

В. С. Іваній є автором понад 120 наукових праць, однією з яких є монографія з фізики твердого тіла, отримав 8 авторських свідоцтв.

За сумлінну працю В. С. Іваній неодноразово нагороджений державними нагородами, грамотами Міністерства освіти України, нагрудним знаком «Відмінник освіти України», «Заслужений працівник освіти і науки України» (2001 рік).

Лобода Валерій Борисович

Народився 6 серпня 1950 року в с. Марківці Білопільського району Сумської області. У 1967 році закінчив Марківську середню школу з золотою медаллю. З 1967 до 1972 року навчався на фізико-математичному факультеті Сумському державному педагогічному інституті ім. А. С. Макаренка. У 1972 році закінчив інститут з відзнакою за спеціальністю "Фізика та математика".

З 1972 до 1982 року працював на кафедрі фізики Сумського державного педагогічного

інституту на посаді старшого лаборанта, співробітника наукової частини, асистента кафедри фізики.

У 1984 році захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю "Фізика твердого тіла". У 1992 році йому присвоєно вчене звання доцента кафедри фізики. З 1993 до 2006 року обіймав посаду декана фізико-математичного факультету. З 2006 року працює на посаді доцента кафедри фізики.

В. Б. Лобода нагороджений нагрудним знаком "Відмінник освіти України" (1994 рік), Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2004 рік).

Під його редакцією опубліковано біля 90 друкованих наукових праць, 1 навчальний посібник.

Хурсенко Світлана Миколаївна

Народилася 21 липня 1978 року в с. Курдилівці Путивльського району Сумської області.

Упродовж 1985-1995 рр. навчалася у загальноосвітній школі № 1 імені Г. Руднева м. Путивля, яку закінчила із золотою медаллю. У 1995 року вступила до Сумського державного педагогічного інституту на фізико-математичний факультет, який закінчила з відзнакою у 2000 році.

У 2000 році вступила до магістратури фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, яку закінчила з відзнакою у 2001 році. Упродовж 2001-2004 рр. навчалася в аспірантурі за спеціальністю 01.04.07 - фізика твердого тіла.

З 2004 року до 2008 року працювала на кафедрі фізики науковим співробітником.

У 2008 році захистила дисертацію "Структура, електро- та магніторезистивні властивості тонких плівок мідно-нікелевих сплавів".

З 2008 року працює на посаді старшого викладача кафедри фізики Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Сучасні методи дослідження структури речовини [Текст]: спеціальний фізичний практикум : навчальний посібник / [автор. кол.: В. Б. Лобода, В. С. Іваній, С. М. Хурсенко та ін.] ; за заг. ред. В. Б. Лободи. – Суми : Університетська книга, 2010. – 258 с.

Висвітлено фізичні основи сучасних методів дослідження структури матерії та запропоновано лабораторні роботи для більш глибокого ознайомлення з будовою й принципами роботи електронно-оптичних, мас-спектрометричних і рентгенівських приладів тощо.

Кожний метод розглядається в окремому розділі, де спочатку подано теоретичний матеріал, потім – відповідні лабораторні роботи.

Крім того, у першому розділі посібника вміщено інформацію про статистичну обробку результатів вимірювань, аналіз експериментальних даних, правила ведення лабораторного журналу та оформлення результатів експерименту.

Для студентів старших курсів та магістрантів фізичних спеціальностей педагогічних університетів.

Тарелкін Юрій Павлович

Доцент, кандидат філософських наук.

Із 1973 року викладає філософські науки у вищих навчальних закладах України.

За цей період Тарелкіним Ю.П. написано понад 30 навчальних посібників, опубліковано понад 45 наукових статей філософського змісту.

За останні роки підготовлені навчальні посібники: “Основи формальної логіки” – навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей; “Філософія” – навчальний посібник для студентів заочної форми навчання; “Філософія” – навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей вузів;

“Філософія в структурно-логічних схемах” – навчальний посібник для підготовки до семінарських занять та екзаменів, «Історія філософії» – навчальний посібник та ін.

Статті Ю. П. Тарелкіна публікуються у фаховому збірнику “Філософські науки”.

Фахівець наукових напрямків з філософії, логіки, філософських проблем фізичної культури та спорту.

Цикін Веніамін Олександрович

Академік АН ВШ України, професор, доктор філософських наук, завідувач кафедри філософії та соціології.

Закінчив фізико-математичний факультет (за спеціальністю математика) Вологодського педагогічного інституту.

Фахівець наукових напрямків – філософські проблеми природознавства, математики, синергетики, нанонаук.

Професора Цикіна В. О. нагороджено нагрудним знаком “Петро Могила” (2006 рік), присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України» (2007 рік), грамотою

Верховної Ради України з врученням знаку (травень 2010 рік), почесним знаком за заслуги перед колективом університету (2011 рік).

Тарелкін, Ю. П. Історія філософії в стислому вигляді [Текст]: навчальний посібник для підготовки до семінарських занять і екзаменів / Ю. П. Тарелкін, В. О. Цикін ; МОН України, Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка. – Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 225 с. –(Гриф МОН України).

У навчальному посібнику висвітлюється історія світової та вітчизняної філософської думки в розмаїтті філософських шкіл, течій, напрямів, починаючи з філософії Стародавнього Китаю і закінчуючи світовою філософською думкою XX–XXI століть.

Видання рекомендовано студентам, аспірантам, викладачам, усім, кого цікавить філософія.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК АВТОРІВ ТА СПІВАВТОРІВ

Базиль Л.О.	93
Бурла О.М.	14, 15
Василенко В.	19
Верблюдов І.Б.	20, 22
Ворона В.В.	23
Ганчева В.І.	79
Гармаш Л.С.	17
Гвоздецька С.В.	24, 25
Герман В.В.	18, 19
Голуб Н.Б.	92
Гончаренко В.І.	78, 79
Горболіс Л.М.	28, 29
Гребеник Т.В.	48
Гулей О.В.	30, 31
Данько Н.П.	32, 33, 34
Деменков Д.В.	79
Дятленко Т.І.	93
Дятленко С.М.	79
Єрмакова Н.О.	35, 36
Іваненко Л.М.	39, 40
Іваній В.С.	73, 74, 75, 97, 99
Калиниченко І.О.	16, 17
Карпенко Н.В.	41, 42
Кібальник О.Я.	43, 44
Клочко Л.І.	37, 38
Козлова О.Г.	45, 46, 47, 48, 49, 50, 51
Корнус А.О.	26, 27
Корнус О.Г.	26, 27
Косяк В.А.	52, 53
Котелевський В.І.	54, 56
Коцур Н.І.	17
Кочубей В.І.	50, 51
Кравченко А.І.	39, 40, 57, 58
Кравченко Н.С.	79
Круцевич Т.Ю.	79
Лакіза О.М.	79
Леонтьєва Г.Г.	26, 27
Лиман Ф.М.	59, 60
Лобода В.Б.	61, 62, 97, 98, 99
Лоза Т.О.	20, 22

Лянной Ю.О.	54, 55, 56
Міронєць Л.П.	63, 64
Міхєєнко О.І.	55, 56, 65, 66
Монжалєй Т.К.	67, 68
Мороз І.О.	69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77
Мороз Л.В.	57, 58
Пахненко І.І.	80, 81
Петренко С.В.	82, 83
Полякова Т.М.	85, 86
Приймак А.І.	86
Пушкаренко П.І.	87, 88
Самонова О.І.	84, 85, 86
Семеніхіна О.В.	82, 83
Семеног О.М.	89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96
Тарєлкін Ю.П.	100, 101
Товкун Л.П.	17
Томенко О.А.	43, 44
Турчик І.Х.	79
Хурсенко С.М.	98, 99
Цикін В.О.	100, 101
Черєдніченко С.В.	21, 22, 24, 25
Чешейко С.М.	79
Яременко О.В.	76, 77

ЗМІСТ

Передмова.....	7
1. Наукова діяльність університету.....	8
Підручники, навчальні посібники та монографії	
2. науковців СумДПУ ім. А. С. Макаренка з Грифом МОН	
України (2010-2011 рр.).....	13
3. Іменний покажчик авторів та співавторів.....	102

Інформаційне видання

Підручники, навчальні посібники та монографії науковців СумДПУ ім. А. С. Макаренка з Грифом МОН України 2010-2011 рр.

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик

Укладачі: **Горова Зоя Михайлівна,
Сенча Ірина Віталіївна,
Косенко Валентина Василівна**

Відповідальний за випуск проректор з наукової роботи,
доктор педагогічних наук, професор А. А. Сбруєва

Відповідальний редактор	Сенча І.В.
Редактор:	Косенко В. В.
Комп'ютерний набір	Сенча І. В., Косенко В. В.
Комп'ютерна верстка	Сенча І. В.

Суми: СумДПУ, 2012 р.
ДК № 231 від 02.11.2000 р.

